

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. OESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XII.

BUENOS AIRES, 22 DE FEBRERO (FEBRUARJA) DE 1941

Núm. (Štev.) 5

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Položaj v Pacifiku

S sklepom nove vojaške zveze med Nemčijo, Italijo in Japonsko se je težišče mednarodne politične situacije še bolj preneslo na Tih ocean. Na prvi pogled se zdi ta ugotovitev nemara nekoliko prenapljena, toda takšno tolmačenje zamore biti povsem točno.

Do razširjenja vojne more torej priti na različnih krajih. Še nedavno so se stopnjevali občutki na račun Turčije in Grčije, od časa do časa se ponavljajo glasovi, da se bliža prilika, ko bo tudi španija spremenila svoje razmerje do vojne. Toda tudi če se zgodi ena ali druga od naznačenih napovedi, bi v teh primerih morebitno razširjenje vojne dovedlo le malo novega v spopad. Ako bi se pri tem začela zares nova, na novih temeljih zasnovana ofenziva zoper kolonialno britansko posest v Afriki, bi v glavnem vendarle ostale udeležene v njej dosedanje velesile, Italija in Nemčija na eni ter Anglija na drugi strani.

Povsem drugačna pa je stvar, ako bi se vojna razširila na katero od treh velesil, ki so sedaj še izven vojnega spopada. Stališče Japonske je že jasno, prav tako več ali manj tudi stališče ameriških Zedinjenih držav, toda to predvsem glede atlantskega področja. Prepustitev britanskih oporišč ob vzhodni ameriški obali je pomenila dejansko toliko kot sklep obrambne zveze med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami za primer, da bi se vojna razširila na Atlantski ocean in se s tem približala Ameriki. Rimski pakt v tem pogledu ni ničesar spremenil in tudi ni predrugail dosedanjega razmerja sil.

Močno drugačna pa je stvar glede Pacifika, Tihega oceana. Za tamkajšnje razmerje sil pomeni nova trojna zveza važno formalno novost, da si v dejanskem smislu tudi tu ne prikaže bistvenih sprememb. S tem, da je opredelila stališče Japonske, je opozorila na možnosti razširjenja vojnega spopada. Zakaj v Tihem oceanu so v razvoju napetosti, ki se ne bodo zlepa polegale, marveč verjetno še usodno stopnjevale.

Prvi problem je vprašanje ameriško-britanskega sodelovanja. V ta namen je Anglija že prepustila Zedinjenim državam nekatere baze, ta pa je Angležem dala na razpolago večje število bojnih ladij. Strategično oporišče v tem slučaju je gotovo Singapur, najvažnejše angleško pristanišče v tem delu. Tja je dospelo te dni mnogo avstralskih čet, da ojačajo tamkajšnje posadke.

Ojačanje Singapura pa je napravilo na Japonce silno neprijeten vtis ter obtožujejo Angleže, da bo njih zadela krivda, če ne pride do mira med Siamom in francosko Indokino in mira na Daljnem Vzhodu.

Od japonske strani prihajajo izjave, da v Tokiu tako sodelovanje smatrajo za izživljanje in pomeni sovražno dejanje.

Med Avstralijo in Filipini, ameriško posestjo, pa leži Nizozemska Indonezija, ki je ogromne gospodarske in strateške važnosti, tako za ameriško kakor za britansko pozicijo. Komaj je mogoče dvomiti o tem, da ima tudi nizozemska posest podobno mesto na Pacifiku, kakor katerakoli britanska posest ali dominion.

Druga kritična zadeva torej je francoska Indokina. Tamkaj so se že namestili Japonci in komaj moremo dvomiti, da bodo stremeli za tem, da ostanejo v deželi. Ne bo jim težko izzivati po potrebi nove konflikte in jih izrabljati za razširjenje zasedbenih prostorov. Pri tem se že sedaj naslanjajo na siamske aspiracije, ki so proizvod skupne diplomatske strategije. Nihče ni mogel pričakovati, da se bo Amerika angažirala

Pred odločilnim napadom na angleške otoke?

LISTI NAPOVEDUJEJO OFENZIVO VSEH TOTALITARNIH DRŽAV PROTI BRITANSKEMU IMPERIJU — JAPONSKA ZBIRA VOJNO BRODOVJE IN LETALSTVO ZA NAPAD IN ANGLEŽI SO MINIRALI VODE OKROG SINGAPURA — WAWELLOVE ČETE VDRLE V TRIPOLITANIJO — ANGLEŠKI PADALCI SO PRISTALI V KALABRIJI IN POŠKODOVALI NEKATERE ŽELEZNIŠKE PROGE — DOGODKI ZADNJIH DNI NA BALKANU

Pomlad se v Angliji začelja zgođaj in to je vzrok, da časopisni poročevalci, ki se ukvarjajo s prerokovanjem skorajšnje bodočnosti, skoro soglasno napovedujejo, da se bo v prihodnjih tednih, morda celo v prihodnjih dneh, sprožila proti Veliki Britaniji silovita ofenziva totalitarnih držav. Napad bi se izvršil, po mnenju teh napovedovalcev, na več krajih obenem, vendar pa bi glavni udarec bil namenjen angleškim otokom. Hitlerjevi generali se že dolge mesece ukvarjajo z načrti za tak napad in gotovo so jih tudi že izdelali v vseh podrobnostih. Hitler je v svojem zadnjem govoru zagotovil, da so Nemci že natančno pretehtali vse možnosti in da jih nobena stvar ne bo presenetila. Führer z gotovostjo računa, da se bo nemški vojski posrečilo streti Veliko Britanijo, Angleži pa so prav tako trdno prepričani, da bodo poskus nemške invazije srečno prestali, da se bo napad izjalovil in da bo to pomenilo začetek konca nacionalnega socializma in italijanskega fašizma.

Dočim se Italiji ne pripisuje nobena posebna vloga v tej napovedani ofenzivi totalitarnih držav proti Britanskemu imperiju — po vsej priliki zaradi dosedanjih neuspehov njihovih vojnih sil — izgleda, da bo aktivno sodelovala Japonska. V zadnjih dneh je položaj na Daljnem Vzhodu postal dokaj napet. V vodah francoske Indokine so Japonci začeli zbirati svoje vojne brodogradne in Anglija je brž odgovorila na te priprave z miniranjem obsežne merske cone okrog Singapura, nad vse važnega britanskega vojnega pristanišča, osnovnega oporišča za obrambo britanskih posesti na Pacifiku. Poleg vojnega brodogradništva so Japonci začeli zbirati tudi vojno letalstvo v takšnih krajih, da vzbujajo koncentracija njihovih vojnih sil upravičeno zaskrbljenost v Londonu. Miniranje vod okrog Singapura je Angliji narekovala previdnost. Londonški dnevnik "Sunday Times" pojasnjuje stvar s sledečimi besedami: "V začetku svojega oboroženega spopada z Rusijo se je Japonska močno okoristila s tem, da so njene vojne ladje vdrle še pred vojno napovedjo v vladivostoški zaliv in topedirale rusko brodogradništvo, ki je bilo tam zasidrano in takega napada ni pričakovalo. Japonci se zvičaje niso pozabili, ampak tudi Velika Britanija je ni pozabila". Da je položaj resen priča tudi dejstvo, da angleške oblasti svetujejo Angležem v po Japoncih zasedenih krajih Kitajske, naj čimprej zapuste svoja sedanja bivališča. Iz angleškega vira je tudi prišla vest, da so vodstvo cenzure na Japonskem prevzeli nemški izvedenci in da to znamenje kaže, da se Japonci pripravljajo na aktivno sodelovanje z Nemci v sedanji vojni proti Veliki Britaniji.

učinkovito v obrambo francoskih kolonialnih posesti. Saj je vlada v Vichyju poklicana, da nastopi in se obrne po pomoč. Kakor doslej, seveda tudi poslej česa takega ni pričakovati. Washington se je moral v dani situaciji zadovoljiti s formalno opozoritvijo, da japonsko postopanje ni v skladu z dano izjavo o spoštovanju statusa quo. Toda za eventualne bodoče konflikte v Tihem oceanu ni vseeno, ali majo Japonci svoja oporišča v bližini Singapura, nedaleč od Filipinov, južno od britanskega Hongkonga, ali ne.

lovanje z Nemci v sedanji vojni proti Veliki Britaniji.

Ko se bo sprožila napovedana ofenziva — in verjetno je, da se bo sprožila kmalu ne samo zato, ker bo v Angliji kmalu začelo brsteti drevje, marveč predvsem zato, ker se Hitlerju ne izplača čakati toliko časa, da bi severnoameriška pomoč Veliki Britaniji postala izdatna — bodo predvsem Nemci gotovo zastavili vse svoje sile, da dosežejo odločitev. Angleži računajo z možnostjo, da bo sovražnik uporabil zastrupljene pline in so londonski listi te dni polni navodil o ravnanju s plinskimi maskami. Splošni vtis je, da se za letošnjo pomlad v Evropi pripravljajo strašne stvari.

Napad angleških padalcev na Kalabrijo

Medtem ko se to pripravlja, se vojne operacije v Sredozemlju nadaljujejo uspešno za Veliko Britanijo in Grčijo. Ves svet je presenetila prejšnji teden iz Rima prihajajoča vest, da so italijanske oblasti zajele v Kalabriji nekoliko angleških padalcev, oboroženih s strojnimi in razstrelivi. Pozneje so to vest o napadu na Kalabrijo potrdili tudi v Londonu z vojnim poročilom, v katerem so naznanjali, da so angleška letala spustila pri Lucaniji padalce, katerih namen je bil dezorganizirati prometne zveze nekaterih pristanišč Južne Italije, in da se nekateri padalci "niso vrnili na svoje baze". Ljudje ugibajo, kaj naj bi pomenile besede, ki smo jih navedli med navednicami, in se sprašujejo, ali so Angleži našli način, po katerem se padalci morejo rešiti iz sovražniške dežele, potem ko so v njej izvršili svojo nalogo, kakor so jo v tem slučaju izvršili oni angleški padalci, ki so se, po londonskem poročilu sodeč, vrnili k svojim bazam. Po poročilih iz Južne Italije so padalci poškodovali nekatere železniške proge in je bil promet z nekoliko pristanišči prekinjen. K tej prekinitvi železniškega prometa ni sledila nobena druga akcija proti Južni Italiji, je treba pač sklepati, da so Angleži v tem slučaju naredili samo poskus, katerega namen je bil videti, kako se bodo padalci obnesli.

Wavellove motorizirane čete so "očistile" okoličnega Bengasija, kjer je italijanska vojska zgubila, kakor zagotavljajo zadnja poročila, najmanj 30.000 mož, in so sedaj vdrle v Tripolitanijo. Optimisti v Londonu so prepričani, da bo britanska afriška vojska zasedla vso Libijo in da bo angleška zastava plapolala ob obali Sredozemskega morja vse do Tuniza, ki je v francoskih, oziroma v Weygandovih rokah. Po mnenju teh ljudi, katerih optimizem se oslanja na dosedanj potek bojev v Afriki, je usoda Grazianijeve armade zapečatena in popolna okupacija Libije je samo vprašanje časa.

Tudi v Abesiniji, v Somaliji in Eritreji se Italijani umikajo in postaja položaj njihovih čet vsak dan bolj resen, ker so popolnoma odrezane od Italije in ne morejo dobiti ojačanj.

V Albaniji so Grki vzdržali vse napade, ki jih je sprožil Cavallero,

in so sedaj sprožili ofenzivo proti Valoni. Čeprav počasi, vendar pa vztrajno napredujejo.

Cvetković in Cincar-Marković pri Hitlerju

Ministrski predsednik jugoslovanske vlade, Dragiša Cvetković, in zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković sta se v soboto, v spremstvu nemškega poslanika v Beogradu, odpeljala v rajh, kjer sta se sestala najprej z zunanjim ministrom von Ribbentropom in pozneje, v Berchtesgadenu, s Hitlerjem, s katerim sta se razgovarjala tri ure.

V zvezi tem dogodkom so bili listi spet polni najrazličnejših vesti o Jugoslaviji in njeni usodi. Nekateri

Daragiša Cvetković

so hoteli vedeti, da je Hitler povabil v Nemčijo tudi kneza namestnika Pavla, ki se pa povabilu ni hotel odzvati, drugi so trdili, da je Hitler "ukazal" Jugoslaviji, da se mora priključiti osovini, in tretji so pisali tako, kakor da so Jugoslaviji ure štete. Med temi zadnjimi je bil tudi neki buenosajreški večernik, ki je že pred dobrim letom "dajal" Jugoslaviji samo 24 ur življenja.

Po teh prvih informacijah so prišle v liste druga, bolj umerjena ugi-

Turčija in Bolgarija sta sklenili prijateljsko pogodbo

Odnosaji med Turčijo in Bolgarijo so bili precej napeti, odkar se je začela vojna med Italijo in Grčijo. Ker se je tedaj obnovilo revizionistično gibanje v Bolgariji, so Turki računali z možnostjo, da bi bolgarska vlada utegnila izkoristiti priliko in pognati svojo vojsko nad Grke z namenom, da si izvojuje izhod na Egejsko morje. V Angori so začeli tedaj opozarjati Bolgare na to, da bi takšen zahrbtni napad na Grčijo smatrala Turčija ne samo za neprijateljski čin, marveč tudi kot zavedo, ki resno ogroža njene interese, ter bi temu primerno tudi nastopila z oboroženo silo. Pozneje, ko so Italijani, namesto da bi zmagovito korakali proti Atenam, začeli bežati v Albanijo, so tudi grožnje na račun Bolgarije prenehale, vendar pa so se v še večji meri ponovile, ko se je pokazala možnost, da nemške čete

banja. Hitler, tako pravijo ta ugibanja, je z jugoslovanskima zastopnikoma po vsej priliki govoril o možnosti, da bo primoran poslati nemške čete skozi Bolgarijo proti Grčiji, če bi Grčija ne hotela skleniti miru z Italijo. Za tak slučaj si je hotel že vnaprej zagotoviti nevtralnost Jugoslavije in je baje ponudil kraljevine, kot protiuslugo, Skader, Korico

Aleksander Cincar-Marković

in izhodišče na Solun. Jugoslovanska državnik — tako pravijo ta ugibanja, ker (nič ne škodi, če to podčrtamo) uradnih poročil o teh razgovorih ni — nista imela pooblastila, da karkoli skleneta, sprejmeta ali odbijeta, in sta torej mogla samo poslušati Hitlerjeve predloge in Hitlerju povedati, da hosta o vsem poročala na pristojnem mestu.

Iz nemškega vira je prišla o tem sestanku samo kratka vest, ki je zagotavljala, da so se razgovori vršili v duhu dobrih odnosov, ki že dolgo obstojajo med obema državama.

Po informacijah, ki jih je dobil veliki angleški dnevnik "The Times", se je sestanek med Hitlerjem in jugoslovanskima ministroma zelo razlikoval od drugih prejšnjih sestankov v Berchtesgadenu, ker da na njem niso bile predložene nikake "odločne zahteve" in da tudi nemški tisk ni tega sestanka pripravil z grožnjami proti Jugoslaviji.

Stališče jugoslovanske vlade v sedanjih vojni je znano in smo ga že večkrat v našem listu obrazložili. V orjaškem boju med velesilami hoče ostati nevtralna. Pripravljena pa je braniti integriteto in neodvisnost države, ki so si jo Srbi, Hrvati in Slovenci ustvarili z ogromnimi žrtvami.

Vkorakajo v Bolgarijo. Vsi vodilni turški listi so tedaj zatrjevali, da bo Turčija takoj napadla Bolgarijo, če bo dovolila, da Nemci skozi njeno ozemlje gredo ponagat Italijanom. Ni torej prav nič čudno, če se je vsa svetovna javnost na vso moč začudila, ko je preteklo nedeljo izvedela, da sta turška in bolgarska vlada sklenili pogodbo o nenapadanju in prijateljstvu. Pogodba sicer pravi, da ostanejo vse prejšnje obveznosti vsake izmed obeh držav pogodbenic v veljavi, vendar pa je po njenem besedilu jasno, da bi se turška vojska ne zgenila, če bi Nemci vendarle vkorakali v Bolgarijo in da so torej turške grožnje v tem pogledu padle v vodo. Pogodbo med Angoro in Sofijo tolmačijo ne samo v totalitarnih državah, marveč tudi v nevtralnih krogih kot diplomatsko zmago držav osovine in kot poraz

Argentinske Vesti

DR. ORTIZ SE POČUTI PRI BOLJŠEM ZDRAVJU

Dr. Marcelo T. Alvear se je fe dni sestal z državnim predsednikom dr. Ortizom. Govorila sta o sedanji situaciji. V tem razgovoru je dr. Ortiz rekel, da se počuti skoro zdravega ter da bo v najkrajšem času spet prevzel državne posle.

ARGENTINSKI PRIDELKI V SEVERNI AMERIKI

S parnikom "Uruguay" je bilo poslano v Severno Ameriko mnogo argentinskih pridelkov. Med temi je bilo 4.506 zabojev vina in likerjev, 7.220 zabojev sira, 21.346 zabojev hrušk in 18.249 zabojev grozdja.

Vsi ti pridelki so bili na ameriškem trgu zadovoljivo sprejeti.

VOLITEV V SAN JUANU SE NE BO

V San Juanu bi se v kratkem imele vršiti volitve. Teh pa, kakor se je izjavil interventor Perez Virasoro, ne bo, vse do tedaj, dokler se ne reši sedanji politični spor.

PRIPRAVE ZA PUSTA

Občinski delavci so neumorno na delu, da čimlepše okrasijo avenido de Mayo, kjer se bo letos vršil glavni spreved pustnih šem.

Z delom pa hitijo tudi po drugih okrajih našega prostranega mesta.

VLOM V LEKARNO ITALIJANSKE BOLNIŠNICE

V lekarno italijanske bolnišnice, ki se nahaja med ulicami Gaseon, Cangallo in Potosí, so pred dnevi vdrl tatovi ter odnesli mnogo raznih zdravil, katerih vrednost cenijo na več sto pesov.

Policijska storilce skrbno išče.

PREPOVEDANO ZBOROVANJE

V torek bi se imelo vršiti v dvorani Prinea Jurija, ulica Sarmiento 1230, zborovanje Zveze organizacij za pomoč španski republiki, kateri so se pridružila še druga združenja. To zborovanje pa je policija prepovedala z motivacijo, da bi tako zborovanje zamoglo neprijetno vplivati na odnose med Argentino in Španijo.

TUJCI S PONAREJENIMI POTNIMI LISTI

Policijska v Jujuyu preiskuje zadevo o onih mnogoštevilnih tujcih, ki so preko Bolivije prišli v Argentino, ne da bi zato imeli pravo dovoljenje. Potni listi so bili namreč ponarejeni in te je priseljencem izposloval nek policijski uradnik v La Quiaca.

Ta uradnik je že pod ključem ter policija sedaj sledi še za drugimi njegovimi pomagači.

Velike Britanije. Tako ta reč, vsaj za sedaj, tudi v resnici izgleda.

Večkrat se čuje, da je ruska politika zagonetna. Takšna trditev gotovo velja v precejšnji meri tudi glede Turčije. Že ves čas, odkar je izbruhnila vojna, prihajajo iz Angore glasovi, da bo turška vojska zdaj posegla v borbo če se bo to in to zgodilo. Ko se pa nekaj napovedanega pripravlja, nastane tudi v zadržanju turške vlade sprememba in turška vojska se ne gane.

Ker ima Turčija z Veliko Britanijo vojaško pogodbo, ker je stalno v tesnih stikih ne samo z angleško diplomacijo marveč tudi z angleškim generalnim štabom, si mnogi mislijo, da je morda tudi sedanja pogodba, s katero Turčija preklienja svoje grožnje proti Bolgariji za slučaj nemškega vpada preko Bolgarije na grško mejo, sklenjena v sporazumu z londonsko vlado. Takšne možnosti ni mogoče že vnaprej izključiti, nje- no utemeljenost pa more pokazati samo bodočnost.

Nekateri si položaj tolmačijo tako, da je Hitler sklenil zahtevati od Grkov, da sklenejo mir z Italijo in da se je odločil, da to svojo zahtevo tudi primerno podpre, Turki in An-

VICCHI IN GUTIEREZ PREVZELA VLADO

V torek sta prevzela vlado provin- ce Mendoze in nastopila svoja me- sta, dr. Adolfo Vicchi kot guverner in Jos. M. Gutierrez kot podguver- ner ter položila prisego.

Zasedanja so se udeležili izključ- no demokrati, namreč: 16 senator-jev in 21 poslancev. Radikali se pre- daje niso udeležili.

Pri ceremoniji pa je bilo navzočih tudi mngo demokratičnih prvakov izven province.

POMANJKANJE SKLADIŠČ

Argentinski izvoz je vedno manj- ši. To pa radi tega, ker ni parnikov iz Evrope, ki bi bili na razpolago ar- gentinskim izdelkom in prideikom, sama pa nima dovolj teh.

Zato nastaja sedaj vprašanje, kam z blagom, ker ni dovolj skladišč.

Da se ta težka zadeva reši so se v torek popoldne zbrali v zunanjem ministrstvu dr. Guillermo Rothe, poljedelski minister Daniel Amadeo y Videla, podtajnik zun. min. dr. Ga- che, glavni tajnik dr. Pablo Santos Muñoz, ravnatelj za ekonomske za- vede tega oddelka dr. Carlos L. To- rriani, ravnatelj za prehrano in dru- gi višji funkcionarji.

Zadevo bodo poskušali čimprej spraviti v red.

GIBANJE PARNIKOV

V torek 18. t. m. je odplul iz tu- kajšnjega pristanišča španski parnik "Cabo de Buena Esperanza". Pre- voznik vozi proti Evropi precej pot- nikov in drugega blaga.

Na poti se je parniku dogodila mala nezgoda, da je nasedel na pe- sek radi plitve reke. Toda nevarnost ni bilo in je mogel kmalu nadal- jevati svojo pot proti Bilbau, kam- or je namenjen.

SENAT IN POSLANSKA ZBORNICA

V sredo se je začela debata o po- sebnih komisiji, ki jo je izbral senat, da določi zdravstveno stanje držav- nega predsednika dr. Roberta Orti- za.

Demokrati bi radi predsednika odstranili, da bi tako dobil dr. Ca- stillo oblast v roke. Temu pa se pro- tivijo radikali, socialisti in nekate- ri antipersonalisti.

Pričakovati je torej v zbornici ra- di tega še burnih debat.

DR. CASTILLO V MAR DEL PLATI

Državni podpredsednik dr. Casti- llo, ki se je koncem prejšnjega ted- na podal v Mar del Plato, se je pred- par dnevi, v spremstvu dr. Rotheja, zopet vrnil v Buenos Aires.

Po njegovih izjavah, je odšel tja,

gleži so morda uvideli, da nadalje- vanje bojev v Albaniji ne more pri- nesti nobenih posebnih koristi an- gleški stvari in bi bilo zato prev. če se ti boji končajo. Če Grčija ne mo- re računati na pomoč Turkov, bo go- tovo bolj pripravljena pogajati se z Italijo, nego bi bila, če bi vedela, da bo Turčija napadla Bolgarijo, če bi Grčiji s tiste strani grozila kakšna nevarnost. Zato so Turki s pogod- bo povedali Atenam, naj se nanje ne zanašajo. Sklenitev miru med Itali- jo in Grčijo bi odstranila nevarnost, da se vojna še bolj razširi na Balka- nu. In morda imajo tudi Angleži in- teres, da se Balkan za sedaj ne vple- te v borbo. Za takšno razširjenje vojnih operacij Velika Britanija se- danj ni pripravljena in bo morda še- le tedaj, ko se bo Wayellovim četam posrečilo popolnoma izrebiti Italija- ne iz Libije in drugih afriških kolo- nij. Velika vojna sila bo tedaj spet na razpolago za operacije v drugih krajih. Če bi se pa vojna sedaj raz- tegnila na Balkan, je verjetno, da bi Nemci mogli dobiti v svoje roke trdne postojanke, ki bi utrdile nji- hov položaj na škodo Angležev.

V najkrajšem času se bo pokazalo, ali so ta ugibanja utemeljena.

da se nekoliko odpočije. Po zatrdi- lih verodostojnih oseb pa je imela ta pot drugi namen. Sestati se namreč tam z vodilnimi politiki demokratič- ne stranke, in kar se je tudi zgodi- lo. Na tem sestanku se je obravna- valo sedanji zamotani položaj.

V tej zadevi je v torek posetil dr. Castilla tudi bivši guverner provin- ce Buenos Aires, dr. Manuel Fresco.

VELIKANSKI POŽAR

V nedeljo zjutraj je nastal v pr- vem nadstropju poslopja vojaške u- prave, ki se nahaja med ulicami Garay, Balcarce, Brazil in Paseo Colón velikanski požar. Kljub ta- kojšnemu nastopu in velikemu tru- du gasilcev je poslopje skoro docela pogorelo. Gasili so tri dni in noči, predno so ogenj popolnoma zadušili.

Glavne stvari se je posrečilo reši- ti, kakor 170 tisoč pesov denarja in spise.

Pogorišče si je ogledal tudi dr. Castillo.

Kako je ogenj nastal še ni pojas- njeno.

KRVAVO DEJANJE

Stavbinski delavec Antonio Rado- vera, star 47 let, stanujoč v hiši št. 5711 ulice Marcos Sastre, je bil že več časa v sovražstvu s 25 letnim Pedrom Barraca, raznašalcem mle- ka, ki je živel v Grossac 5522.

V soboto sta se sešla nasprotnika na vogalu ulic Cortina in Marcos Sastre. Začela sta se prepirati in tepsti. Končno pa je potegnil Barra- ca nož in zadal svojemu nasprotni- ku več smrtnih ran, katerim je v ne- kaj minutah podlegel.

Morilec, ko je izvršil svoje deja- nje, ni poskušal niti bežati ter se je pustil mirno odpeljati na stražnico.

Radovera je bil poročen ter je imel pet otrok, najstarejši sin ima 13 let. Žena za časa tega groznega dejanja, storjenega nad njenim možem, ni bila doma. Odšla je v Liniers kupo- vat čevlje za hčerko. Ko se je vrnila je našla doma množico ljudi in moža mrtvega.

Groznemu dejanju je prisostvova- lo tudi mnogo naših ljudi, ki stanu- jejo tam v bližini.

DOMAČE VESTI

NOV GROB V DOMOVINI

Iz domovine so dobili Bovconovi žalostno vest, da jim je 18. januarja t. l. umrl v Gojačah pri Črnicah na Goriškem, oče, Maks Bovcon, star 65 let. Bolan je bil le malo časa.

Pogreb, ki je bil zelo lep, saj so se ga udeležili skoro vsi vaščani in lju- dije bližnjih vasi, se je vršil naslednji dan.

Pokojnik je bil zelo spoštovan in skrben gospodar in oče, ter je dobro vzgojil kopico otrok ter ga bodo tež- ko pogrešali, čeprav so že odrasli.

Rajni Bovcon zapušča v domovini ženo Suzano, štiri hčere in enega si- na, ki je pri vojaki, ter več sorod- nikov. Tu v Argentini pa tri sinove: Karla, Rajka in Srečka.

Navzoči ob njegovi smrti sta bili samo dve hčeri: Rastislava in Dani- ca. K pogrebu pa je prišel tudi sin Zorko od vojakov. Ostali hčerki pa nista mogli priti, ker je ena v Mila- nu, druga pa na Češkem.

Naj blagi pokojnik počiva v miru v domači zemlji, preostalih v domo- vini in sinovom tukaj naj bo izreče- no naše iskreno sožalje!

Aleksander Štoka

STAVBENO TEHNIŠKO

PODJETJE

Se priporoča našim rojakom.

ALVAREZ THOMAS 1035

U. T. 54 - 2756

Buenos Aires

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da nam je 18. januarja t. l. po kratki bolezni in previden s tolažili sv. vere umrl v Gojačah, naš oče, tast in posestnik

Maks Bovcon

Pogreb nepozabnega pokojnika se je iz hiše žalosti vršil naslednji dan na domače pokopališče.

ŽALUJOČI OSTALI:

Suzana, žena, Karl, Rajko, Srečko in Zor-ko, sinovi, Rastislava, Danica, Vika in Milka, hčere ter ostalo sorodstvo.

BUENOS AIRES, 20. februarja 1941.

NAZNANILO

Podpisani naznanjam, da sem od- potoval na počitnice in me ne bo do- ma do 1. marca t. l.

Vse cenjene klijente prosim, da počakajo z načrti in tramitacijami, katere bom rešil takoj ko se vrnem.

FRANC KLANJSEK

IZ UPRAVE

Gospod Hladnik nam je izročil na- ročnino za sledeče naročnike:

Štular Anton \$ 6.—, Adamič Alojz \$ 6.—, Kočvar Janez \$ 5.—, Zužič Justina \$ 14.—, Nemanič Franc \$ 6.—, Milanič Alojz \$ 6.—, Sušniel Franc \$ 6.—, Gorup Fani \$ 6.—, Renner Josip \$ 6.—, Rustja Andrej \$ 6.—, Zlogar Alojz \$ 6.—, Kralj Ru- dolf \$ 6.—, Teršič Franc \$ 6.—, An- zelin Karl \$ 6.—, Jankin Bogomir \$ 6.—. — Skupaj \$ 103.—.

Udeleženci prireditve Jugoslovansko-Argentinskega društva ob priliki otvoritve društvenih prostorov

Letopis

Koledar, kateri obsega zanimive in koristne članke naših rojakov- strokovnjakov je že davno izšel, vendar je še veliko rojakov in roja- kinj, ki si ga še niso nabavili.

Rojaki, preskrbite si ga čimprej, saj mu je cena samo \$ 1.— in to vs- to lahko vsak zmore. Sploh pa je koledar mnogo več vreden, ker ob- sega nekatere članke, kateri zamo- rejo marsikateremu veliko koristiti.

NAROČNIKI!

Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino poravnati, ko Vas obišče naš inkasant na Vašem domu. Naročnino nam lahko nakažete tudi potom Giro Postal, ali Bonos Postales, naslovljene na "Slovenski List".

POMAGAJTE NAM IZBOLJŠA- TI LIST S TEM, DA IMATE VEDNO VNAPREJ PLAČANO NAROČNINO!

Krojačnica 'Gorica' Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA
Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu
Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Slovenska restav- racija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in

LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

Vesti iz organizacij

Prireditve "Sloven- doma"

V Soboto 22. februarja, v torek 25. februarja in v soboto 1. marca pustne zabave v Slovenskem domu, ulica Gral. César Díaz 1657.

Na Belo nedeljo 20. aprila velika prireditve v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

POJASNILO

Radi narasle vode se na zadnjem pik-niku "Slovenskega doma" napovedane tekme niso vršile.

Poziv

Odbor "Slovenskega doma" pozivlja svoje članstvo, da opravi svojo dolžnost pri blagajniku.

Bliža se namreč občni zbor, pa je treba radi tega zadevo urediti. Kdor ne bo do občnega zbora v redu s članarino, ta ne bo imel pravice glasovati, niti ne bo mogel biti voljen v odbor.

Naznanilo

Krajevni pododbor šolskega društva La Paternal naznanja tem potom svojim članom, kakor tudi zainteresiranim, da se prične z rednim poukom v Slovenski šoli v ponedeljek, dne 3. marca. Starši naj svoje otroke pravočasno vpišejo in čim prej, tem bolje.

V šolo se sprejema otroke obojega spola in sicer v vrtec od 3—6 let, v šolo pa od 6—14 let starosti.

Starši, kateri želijo, da njih otroci dobé v šoli proti primerni odškodnini tudi kosilo naj se sporazumejo s šolskim vodstvom.

Člani so naprošeni, da poravnajo zaostalo članarino oz. mesečnino, čim prej v šoli ali pa pri g. Laknerju. Najbolje je da se plača kar v naprej za tri mesece, ker šolsko društvo tudi rabi denar za kritje stroškov vzdrževanja šole, kateri niso majhni. Več članov je tudi dolžno za mesece Jan. in Febr. In so naprošeni da čim prej poravnajo zaostalo, kakor tudi, da za naprej plačujejo redno.

Rojaki, kateri nimajo otrok oz. so oddaljeni, da bi mogli iste pošiljati v našo šolo, se lahko obrnejo za kakršnakoli pojasnila na naslov šole, kateri je: Paz Soldan št. 4924, Buenos Aires. Na isti naslov, se naj pošilja darove, za katere se Vam krajevni odbor že vnaprej zahvaljuje.

S prireditve "Sloven- ske Krajine"

V soboto, dne 15. februarja, je imelo jugoslovansko društvo "Slovenska Krajina" veliko kulturno prireditev, katera se je vršila v dvorani "Imperio" na Piñeyru.

Okrog 9 ure, je bila dvorana že skoraj polna. Ob 9.30 se je začel spored: "Slovenska krajina" društvena himna, je bila prva pesem, katero je zapel društveni zbor. Nato je sledila pesem "Slišala sem ptičko pet". Prav lepo so jo zapeli. Sledila je šaloigra v dveh dejanjih: "LAZI-ZDRAVNIKA". Igro so dobro podali. Posebno Boštjan (Gelt). Jera (Angela) in Zevnik (Kustec) so igrali kot pravi poklicni igralci. Tudi drugi, kakor Zdravnik (Gjorek), Lipe (Ivanič), Pivk (Balažic), Prek-lja (Rožman), Rezika (Skaperjeva) in Orožnik (Vrečič), so se dobro izkazali. Da so pa napravili večji vtis na gledalce je pomagalo, ker so bili jako lepo maskirani, za kar gre zahvala gospodu Dečmanu, ki se je potrudil in prišel iz Buenos Airesa v ta namen.

Po igri je zbor zapel še "Škrjanček poje žvrgoli". Nato pa je sledila plesna zabava katera je trajala do 5 ure jutraj.

Odbor "Slovenske Krajine" se potom "Slovenskega lista" zahvaljuje igralcem, pevcem in sploh vsem ki so se trudili, da je prireditve dobro uspela.

Posebno zahvalo pa naj izrečemo gospodu Dečmanu in ga prosimo, da bi nam tudi v bodoče šel na roko.

Najsrčnejša zahvala tudi "Slovenskemu listu" za brezplačne objave.

Udeležba je bila srednja, lahko bi bila večja, kajti s Paternala je bilo le par oseb.

—jis—

IZ MONTEVIDEA

FUZIJA DVEH JUGOSLOVAN- SKIH DRUŠTEV

Združili sta se "Bratstvo" in "Jugoslovanska Zajednica" v novo "Jugoslovansko prosvetno pripomočno društvo", ki ima svoj sedež v prostorih bivšega "Bratstva", to je v ulici Treinta y Tres št. 1476. Do tega pametnega sklepa je vendar prišlo na sestanku članov dne 26. januarja.

Slovenci čestitamo članom iskreno k tej odločitvi in želimo novemu društvu mnogo uspeha, ki ga bodo sedaj z združenimi močmi lažje dosegli. Neprijetno nas je pa dirnilo, ko smo izvedeli, da se je na sestanku nekdo nekoliko čudno izrazil o "Slovenskem krožku", češ da je brez vsakega pomena in da je "moralno" popolnoma propadel. Prepričani smo, da pametni člani novega društva niti tega gospoda niti njegovih besed niso vzeli preresno, kakor jih tudi mi ne smatramo, tedaj niti njega niti njegovih besed, za Bog ve kako važne.

MOHORJEVE KNJIGE

Mohorjeve knjige iz Jugoslavije so že dospele. Vsak naročnik, ki je knjige naročil in seveda tudi plačal, jih prejme pri Franc Laknerju, v Warnes 2215 na Paternalu.

Prva slovenska radio-tehnična delavnica

Naznanjam cenj. rojakom, da se nahajam s svojo radio-tehnično delavnico v ulici MAURE 3571 — U. T. 54-4650 (prej Andrés Arguibel 1468), kjer sem na razpolago cenj. kljntenti.

Konstrukcija prvovrstnih aparatov lastne znamke "Iliria" J. KREBELJ

... su Banco amigo

NAŠA BANKA Vam nudi tri velike prednosti. Poslušajte!

Postregel Vam bo uradnik v domačem jeziku in z največjo vljudnostjo.

Naše večje osobe vam je zagotovilo, da bo Vaš nalog najtočneje izvršen.

Daje vam naša banka popolno sigurnost za bančne posle.

Vsa denarna nakazila v domovino morete torej poslati pod najboljšimi pogoji potom naše banke

JUGOSLOVANSKI
ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES
Casa Central: 8m. Mitre 234
Agencia N° 1: Corrientes 1900 — Agencia N° 2: Cóbido 2426/30
DIRECCION GENERAL: CURACAO (AMERICA CENTRAL)

ZANIMIVOSTI

Obglavljena škotska kraljica

Dne 8. februarja 1587, torej pred 354 leti, so na Fotheringhayu obglavili škotsko kraljico Marijo Stuart. Bila je hči kralja Jakoba V. in francoske princeze Marije Guiske. Svoja mlada leta je prebila v igračkasto-ljubezenskem ozračju francoskih kraljevskih gradov in s svojo lepoto in temperamentom si je osvajala vsa moška srca.

Bilo ji je šestnajst let, ko so jo poročili z 18-letnim prestolonaslednikom, poznejšim kraljem Francem II. Kakor je bila ona pri svojih šestnajstih letih že dozorela, tako je bil njen mož še otročji, nezrel in bolehen. Umrl je čez dve leti in tedaj se je vrnila na Škotsko v deželo srditih verskih bojev, zarot, uporov in političnih umorov. V tem okolju se je odločevala njena nadaljna usoda.

Bila je rojena za prestol in ljubezen, pa si ni znala ohraniti niti prvega niti drugega. Njen mož ji je bil samo igračka. Njena velika ljubezen je veljala najprvo njenemu bratranču, lordu Darnleyu, možu, za katerega so tekale vse ženske, donu Juanu, ki je sam tekal za vsemi ženskami in ni pri tem nič izbiral. Bilo ji je 23 let, ko se je poročila z njim, in samo prve tedne je doživela srečo ljubezni, kajti še v medenih dneh jo je mož varal z neko dvorno damo.

Kraljica je svojo žalost zaupala svojem tajniku Riceju, ki ga je dal mož v nenadni ljubosumnosti umoriti. Nekoliko mesecev pozneje se je rodil otrok nekdanje ljubezni in sedaj razdejanega zakona, poznejši kralj Jakob VI. Toda to zakona ni več popravilo. V kraljičinem življenju se je pojavil nov moški, grof Bothwell, mož ki je znal špekulira-

ti z ljubeznijo in politiko Lorda Darnleya, svojega moža je sedaj tako sovražila, da je imel Bothwell lahko delo. Zasnovano je peklenko zaroto. Ko se je Darnley umaknil zavolje neke bolezni v samotno hišo pri Edinburgu, so najeti morileci vdrli ponči k njemu in ga zadavili, nato pa pogrnili hišo v zrak.

"Darnley je pri nekem požaru poginil, sedaj si prosta", je poročal Bothwell kraljici. In poročila se je z njim. Toda sreča ji ni bila mila.

Na Škotskem se je dvignilo vse proti njej, njene čete so potolkli, v kolikor niso že same prešle k nasprotnikom. Bothwell sam jo je izdal. Pobegnila je v ribiškem čolnu na Angleško in zaprosila svojo veliko nasprotnico, kraljico Elizabeto, za zatočišče.

Elizabeta je triumfirala, pa je imela sočutje z njo. Hotela ji je pomagati, toda njen kancelar, lord Borleigh, je bil odločno proti temu, da bi pustili "zarotnico" na svobodi. Njegova je obveljala in kraljico Marijo so internirali ter jo skoraj dve desetletji nadzirali. Kancelar je mislil nemara pravilno, kajti številni fanatiki, angleški in škotski plemenitaši so kovali zarote in igrali s svojimi glavami, da bi osvobodili najlepšo žensko stoletja.

Končno je poskusil to tudi Anthony Babington.

Njegove naklepe so odkrili in so ga prikražali za glavo. Sedaj pa so napravili proces tudi zaprti kraljici. Najvišji angleški sodniki in 40 peorov jo je sodilo na gradu Fotheringhayu in jo obsodilo zavoljo veleizdaje na smrt. Priznala je, da je vedela o Babingtonovi zaroti, odločno pa je zavračala trditve, da bi bila sodelovala pri naklepih, da se kraljica Elizabeta odstrani z umorom. Elizabeta sama je le z odporom podpisala smrtno obsodbo. Rajši bi bila videla, da bi Marijo spravili na tihem s strupom s poti. Toda ni našla človeka, ki bi bil voljan to storiti. Hotela je potem izvršitev smrtne obsodbe zavlačevati in morda prepričati, toda baže brez njene vednosti sta tajni svet in lord Borleigh ukrenila vse potrebno, da je morala obsojena kraljica na morišče. Držala se je do zadnjega trenutka ponosno in preden so ji odsekali glavo, je molila. Bila je katoličanka.

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Dr. Nicolás Martín

ODVETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE

Posvetovanje za naročnike Slovenskega lista brezplačno.

ARENALES 1361

U. T. 41-3520, Buenos Aires

Trgovina čevljev

BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

GOTOVO ŽELITE UŽIVATI PUSTNE ZABAVE V NAJVEČJEM VESELJU?

TOREJ NE POZABITE OBISKATI PUSTNE PLESE, KI SE BODO VRŠILI DNE:

22
Februarja

Spored: Igra "STAVA"; petje zbora; kupleti in ples.
Začetek ob 21 uri do 4.

25
Februarja

PLES.
Začetek ob 20 uri do 2.

1
Marca

Spored: Igra "ČUDNA KUPČIJA"; petje zbora in kupleti.
Začetek ob 21 uri do 4.

V
"SLOVENSKEM
DOMU"

GRAL. CESAR DIAZ 1657

IGRAL BO ČESKI ORKESTER

BUFET BO TUDI DOBRO
ZALOŽEN

Iskreno se priporoča

O D B O R

Slovenci doma in po svetu

VESTI IZ PRIMORSKE IN JUGOSLAVIJE

Rafael Premru umrl

V prvih jutranjih urah dne 24. oktobra se je po kratkem bolehanju nepričakovano za vedno poslovil od svojih dragih g. Rafael Premru, posestnik v Vipavi. Vest o njegovi smrti se je bliskovito raznesla po Vipavski dolini in je vzbudila občo sožalje. S pokojnikom je legla v grob krepka, markantna osebnost, ki je dolga desetletja tvorila središče gospodarskega življenja v vipavskem trgu in v zgornji Vipavski dolini. Saj je bil rajni preko 30 let predsednik Ljudske posojilnice v Vipavi in načelnik tamošnjega Kmetijskega društva z znano vzorno vinsko kletjo. Bil je marljiv, uvideven in neutrudljivo delaven mož. Vnet in podjeten zadrugar je s svojim modrim ravnanjem močno razvil in dvignil obe zadrugi, ki dajeta vipavskemu kmetu zdrav življenjski sok in sta njegova opora in ponos. Njegove zasluge pri obeh zavodih so neprecenljive in ostane njegovo ime z obema trajno povezano. Uspešno delo pri vodstvu teh dveh važnih ustanov mu je priborilo splošen ugled, postal je upoštevana oseba v vsem našem zadržnem življenju in priznan gospodarstvenik, ki ga je spoštovala vsa Vipavska.

NALIVI PO VIPAVSKEM

Neprestani dež zadnjih dni je povzročil, da so vode močno narasle. V soboto 16. novembra so po vesteh z dežele, vse reke in njih pritoki dosegle izredno višino. Državna cesta med Kobariдом in Tolminom je bila deloma pod vodo. Pri Gorici je doseгла Soča višino kot le redko. Vipava je poplavlila vse obrežje in je bilo mnogo polja pod vodo. Branica je narasla kot ne pomni. K sreči so vode počasi rasle in ni bilo nevarnih poplav.

NOVE ŽUPNIJE

Dosedanji kuracije Vedrijan in Vipolže v Brdih in Sv. Martin v Krasu so bile pred kratkim povišane v župnije. Dosedanji dušni pastirji v teh duhovnijah so bili umeščeni kot župniki.

SEMPAS NA VIPAVSKEM JE DOBIL NOVEGA ŽUPNIKA

G. Hermenegild Srebrnič, župni upravitelj v Soči in Trenti pod Triglavom, je bil 14. nov. umeščen z

župnika v Šempasu na Vipavskem. Dosedanji šempaski župnik g. Miha Kragelj je stopil v pokoj.

IZDELOVANJE PERZIJSKIH PREPROG

Perzijske preproge izdeluje kot edina v naši državi preprogarska šola v Prištini, ki je začela delovati pred desetimi leti. Tedaj je začela obratovati šola z malenkostnimi sredstvi in s skromnimi pripravami, toda pozneje se je razvila zaradi odlične kakovosti preprog, ki so dobile takoj svoje kupce in naročnike. Ko so šli posli boljše, je šola dobila tudi nove stroje in poslopje, za učitelje pa je bila nastavljena neka ženska, ki se je naučila vezanja preprog v Perziji. Danes ima šola toliko naročil, da preprog sploh sproti ne morejo izdelati.

POGLOBITEV GOSPODARSKIH STIKOV MED JUGOSLAVIJO IN MADŽARSKO

Naš trgovinski minister dr. Andres je v razgovoru z urednikom madžarskega lista "Uj Nemzedek", izjavil, da temelje madžarsko-jugoslovanski stiki na dobrem sosedstvu. Razvili so se v zadnjih osmih mesecih zelo ugodno v duhu trgovinske pogodbe, sklenjene pred osmimi meseci. Gospodarsko sodelovanje med obema državama bo v veliki meri pripomoglo, da se prebrodi sedanja evropska kriza. Čeprav sta obe državi izrazito poljedelski, je dana možnost, da se organizira medsebojna pomoč in sodelovanje na področju kmečkega gospodarstva. V sedanjih razmerah, ko se čuti pomanjkanje blaga, se lahko najdejo nove možnosti njegove izmenjave in tako se lahko poglobi gospodarski stiki med obema državama. Minister je naposled izrazil upanje, da bo prišlo kmalu do novih pogajanj med Jugoslavijo in Madžarsko.

APROVIZACIJO BODO VPELJALI NA HRVATSKEM

Aprovizacijski način preskrbovanja prebivalstva s hrano bodo vpeljali na Hrvaškem. Oblasti bodo te dni popisale vse zaloge živil ne samo v trgovinah z živili, temveč tudi pri zasebnikih, da bi se na ta način v celoti ugotovilo, koliko hrane in živil je sploh na razpolago. Ko bo ta popis končan, bo banska oblast odredila posamezne količine živil vseh vrst, katere bodo pripadle vsaki osebi, nakar bodo ljudje smeli živila kupovati edinole na karte.

SKRB ZA PREHRANO

V kmetijskem ministrstvu je bilo na Štefanovo posvetovanje o prehrani. Prisostvovali so mu kmetijski minister dr. Čubrilo, pomočnik trgovinskega ministra dr. Obradović in glavni ravnatelj ravnateljstva za prehrano dr. Čošić. O prehrani se posvetujejo v Beogradu več dni, pa posvetovanja še niso končana. Gre za splošno vprašanje prehrane in posebnih krajev posebno pasivnih s krušno moko in drugimi neobhodni-

mi življenjskimi potrebščinami. Po splošnem mnenju merodajnih krogov se razvija vprašanje prehrane zadovoljivo, tako da je bojazen v tem pogledu neutemeljena.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA ODPOTOVALA V BERLIN

Posebna jugoslovanska delegacija je odpotovala nedavno v Berlin, da se bo tam pogovarjala z nemškimi predstavniki o ureditvi nekaterih trgovinskih vprašanj. Delegacijo vodi podguverner Narodne banke dr. Ivan Belin in načelnik izvoznega oddelka pri izvoznem ravnateljstvu Mihajlovič. V delegaciji je še več strokovnjakov. Najprej bodo skušali urediti nekatera vprašanja v plačilnem prometu, nato pa bodo govorili tudi o izvozu naše živine, in drobnice v Nemčijo kakor tudi o izvozu živinskih proizvodov. Pri tem bodo določili posamezne količine izvoza.

POVIŠANJE NAROČNIN LISTOV

Zagrebski in beograjski dnevniki so sklenili z novim letom povišati naročnino svojih listov. V vseh večjih listih je bilo objavljeno, da je bil takšen ukrep potreben z ozirom na drago, ki je prinesla podražitev vsega tiskarskega materiala, povišanje med tiskarskemu osebju in višje plače nameščencem in urednikom. Tako bodo veljali zagrebski kakor tudi beograjski listi v podrobni prodaji po 2 din kos, mesečna naročnina za našo državo pa znaša namesto dosedanjih 24 dinarjev v Beogradu in 30 dinarjev v Zagrebu povsod 44 dinarjev.

PRISILNI ODKUP KORUZE

Prisilni odkup koruze je odredil minister za trgovino in industrijo. Po te mpravlilniku bodo morali vsi pridelovalci, ki so pridelali koruze toliko, da jo imajo tudi za prodajo.

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tu di za svatbe.

Oprava in sobe za prenočišče popolnoma prenovljene
Rojakom se priporoča lastnik

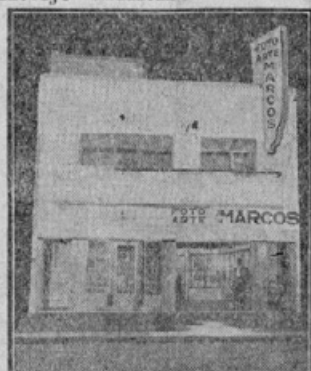
EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327

DOCK SUD

Vse količine bo vodil v evidenci "Prizad", ki bo v primeru potrebe zaloge odviše koruze odkupil. Uredba določa, da smejo pridelovalci ohraniti doma tolikšne količine koruze, kolikor je rabijo za svojo prehrano in za sejanje. Privilegirana izvozna družba "Prizad" bo odkupljene količine koruze razdeljevala posameznim prehranjevalnim organizacijam v vsej državi.

NOV LIST V CELJU

Te dni bo izšel v Celju nov ilustriran list "Družina", namenjen širšim plastem naroda, posebno družinam. Kakor smo zvedeli, bo list prinašal poleg člankov tudi povesti, novele, potopise, zabavne črtice, imel bo zabavni in ženski kotiček. Izhajal bo vsako soboto, tiskala ga bo Mohorjeva tiskarna.

DRAGOTIN KETTE

19. januarja 1876. leta se je rodil na Premu na Notranjskem Dragotin Kette (umrl v Ljubljani 26. aprila 1899.) slovenski pesnik. V dobrih treh letih javnega pesniškega nasto-

pa je dosegel prvi vrh slovenske moderne in podal njen najmnogovrstnejši in najzrelejši tekst. Pa tudi za razvoj naše pesniške oblike je Kette velikega pomena. Pretrgal je shematični ritem in uvedel naravno svobodno ritmiko in lahkotni izraz, zato je tudi njega sodobnost štela med dekadente.

VLADIMIR LEVSTIK

19. januarja 1886. l. se je rodil v Šmihelu nad Mozirjem pisatelj in prevajalec Vladimir Levstik. Svoje književno delo je začel kot lirik in pesnik balad a kmalu je pisal tudi povesti, novele in podlistke. Baval se je s kritiko in prav posebno še z prevajanjem, saj zavzema med slovenskimi prevajalci eno prvih mest.

OBLETNICA SMRTI PAVLA VITEZOVIČA

20. januarja 1713. l. je umrl Pavel Ritter-Viezović, hrvatski polihistor in prosvetitelj. Vitezović je začetnik in ustvaritelj prekohrvatskega programa.

Odposlati hočem denar v Jugoslavijo ali Italijo in se vrnem v nekaj trenutkih

V JUGOSLOVANSKEM ODELKU Banke Boston. Zahvaljujoč njegovi izvrstni organizaciji, denarna pošiljka v Jugoslavijo ali Italijo zavzame samo nekoliko trenutkov. Ako ste zaposleni, pa razpolagati z malo časa, Vam je ugodno posetiti nas, ker boste postreženi hitro in z gotovostjo, da naznačena vsota bo uročena v gotovini. A Vam bomo kasneje dostavili povratnico z označenjem dneva izplačila in s svojo-ročnim podpisom prejemnika.

Hranilnica za Jugoslovane

Za Vašo udobnost v istem oddelku Vi morete vlagati Vaše prihranke na varčevanje. Ogromni kapitali in hranilnice, več kot sto in petdeset let obstoja Banke Boston jamčijo Vam njihovo varnost.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm é. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Bdo. de Irigoyen 1578

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Ženske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE. Zdravniški pregled \$ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

MILOVAN GLIŠIĆ

20. januarja 1908. l. je umrl v Dobrniški potok, obširno jezero. To potrjuje tudi ljudsko izročilo, ki govori o nekdanjih jezerskih pristaniščih. Prebivalci Dobrne in okolici pa so še ob času škofa A. M. Slomška imenovali sedanjo župno cerkev 'Marijo ob jezeru'.

PRVA ŠTEVILKA "CROATIA" IZŠLA

V Zagrebu je izšla prva številka novega hrvatskega narodnega in kulturnega tednika "Croatia" na 16 straneh. Pri tem novem časopisu sodelujejo razni hrvatski pisatelji med njimi vseučilišni prof. dr. Zimmermann, dr. Jurišić, dr. Mile Budak, Anton Bonefačić, Korner itd. List prinaša tudi članek o dr. Korošcu, ki pa je pisan zelo enostransko. Nekateri hrvatski listi, ki poročajo o tem novem tedniku, pravijo, da je to katoliško glasilo, kar pa ni resnica. List bo prinašal prispevke tudi iz zamejstva.

DVIGNJENA JADRNIC

Jadrnica "Nevidjane", ki je pred par dnevi, natovorjena s kožami, na poti iz Obrova v Zadar v hudem viharju zadela ob pečine v Velebit-skem kanalu ter se, potopila 6 m globoko, je bila sedaj s pomočjo reševalnega broda vojne mornarice "Spasilac" potegnjena na površje. Jadrnico so odvele v Zadar, kjer bodo izkrali tovor, nakar jo bodo poslali v eno naših ladjedelnic v pravilo.

RADIO-POSTAJE V JUGOSLAVIJI

O sodelovanju radijskih postaj Jugoslavije, poročajo listi nekatere podrobnosti. Pravijo, da je bilo po izčrpnem razgovoru o sporedu vseh treh postaj sklenjeno, da bodo vse tri prenašale isto nacionalno uro od 19.25 do 19.40 takole: ob ponedeljkih iz Zagreba, ob torkih iz Ljubljane, ob četrkih iz Beograda. Poslej bodo vse tri postaje prenašale oddajo "Naša vojska" in to ob sredah od 19.25 do 19.55. Predstavnik Radio Beograda, Zagreba in Ljubljane ter kratkovalovne radijske postaje v Beogradu se bodo shajali enkrat na mesec, da menjaajo misli in določijo oddaje skupnih prenosov.

Dobrna - biser lepe Savinjske doline

Dobrna pač poznajo tisočeri, ki so v tem priznanem zdravilišču iskali in našli izgubljenega zdravja ali vsaj okrepitev, širšim plastem naroda pa vendar ni tako poznana.

V ljubki kotlini leži skrita kakor dragocen biser. Kakor lep, vedno zelen venec jo obdajajo zeleni griči, v ozadju pa z lepimi gozdovi zarasle gore, ki raz svojih vrhov nudijo izletnikom prekrasen razgled.

Dobrna je staroznano zdravilišče. Zgodovinarji si sicer še niso na jasnem, kdaj je Dobrna nastala, vendar nešteti zgodovinski dokazi živo pričajo, da so se z njenimi podzemeljskimi vrleci zdravili že stari Rimljani, ki so se kaj radi okoriščali z zdravilnimi podzemeljskimi vrleci zavzetega ozemlja.

Izsledki zgodovinarjev pričajo, da je v pradavnini bilo v kotlini, ki jo danes poživljata Dobrna in Topli-

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAGINIH / KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Že ske bolezni, bolezn matrice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

ški potok, obširno jezero. To potrjuje tudi ljudsko izročilo, ki govori o nekdanjih jezerskih pristaniščih.

Prebivalci Dobrne in okolici pa so še ob času škofa A. M. Slomška imenovali sedanjo župno cerkev 'Marijo ob jezeru'.

Dobrniska župnija je stara tri sto let. Nekdanja župna cerkev je bila majhna, zato je pred sto leti bila prezidana in v septembru leta 1846. na novo posvečena. Dobrniska cerkev je prva, od škofa A. M. Slomška posvečena cerkev lavantinske škofije. (Zadnja, od njega posvečena cerkev, je podružniška cerkev Sv. Rozalija v bližini Rogaske Slatine.) Zelo lepo je novo stopnišče, ki vodi k cerkvi, ki je lepo, okusno okrašena in posvečena Mariji v nebo vzeti. Na proščenje (žegnanje) na Veliki Šmarni je veličastna procesija kakor o Telovem.

Lep vtis na tujca kakor na domačina napravi bujno, pisano cvetje, ki je v številnih cvetličnih lončkih razvrščeno ob straneh cerkvenega stopnišča.

Edina podružnica dobrniške župnije je lična cerkev sv. Miklavža, ki se beli na prijaznem griču in je stara okoli sedem sto let. Ima krasen oltar. Pred dve sto leti je bila prizidana stranska kapela. Na desni strani kapele je velika slika (ne freska) sv. Miklavža. (Slikal Jos. Wrenk in Sternstein 1845.) Na oboku ob vhodu v kapelo je napis: EXTRUCTVM - HONORI - SANCTO - FRANCISCO - XAVERIO - INTERCESSORI - AC - PROTECTORI. (Slov.: Sežidano v čast sv. Frančiška Ksaveriju priprošnjiku in varuhu.) Na glavnem oltarju je lepa starinska slika sv. Frančiška. Na levi strani kapele pa je na zidu pritrjena stara sulica. Ljudsko izročilo pravi, da so po ukazu cesarja Jožefa II. prišli k cerkvi sv. Miklavža vojaki z delavci, da bi cerkev porušili. Pogumne ženske pa nikogar niso pustile k cerkvi. Poveljujoči stotnik je rekel: "Z baabini se ne bom bil" in je z vojniki in delavci odšel. Ostala pa je sulica, ki jo je neki vojak započel v cerkvena vrata.

V cerkvi sv. Miklavža je lep, nad 150 let star križev pot. Po ljudskem izročilu je bil graščak Kačjega gradu zaščitnik (patron) cerkvice sv. Miklavža (pri Dobrni), ki je imela mnogo dragocenosti. Po te dragocenosti so nekoč prišli gospod iz Nove cerkve, da bi jih z volmi odpeljali. Prestrašena in vsa obupana je mežnarica pritekla k staremu graščaku in ga prosila nasveta. Stari graščak ji naroči: "Ne pusti nikogar v cerkev. V njej je tudi moj patron sv. Frančišek. Ako pa gospod le ne bi hoteli oditi, jim vrzi ruto čez glavo in zbežali bodo."

Kakor je stari graščak rekel, se je zgodilo. Cerkev sv. Miklavža pa je ohranila svoje dragocenosti.

V cerkvi sv. Miklavža je večkrat na leto cerkveno opravilo, n. pr. na prvo rožnovensko nedeljo, nedeljo po sv. Miklavžu i. dr.

Grič s cerkvijo sv. Miklavža je priljubljena izletna točka.

Vas in zdravilišče Dobrna leži 396 m nad morjem. Na podlagi šestletnega opazovanja so dognali, da ima Dobrna na leto komaj 97 deževnih in letno samo 16 meglenih dni. Povprečna poletna temperatura znaša 16,5° C, najvišja poletna temperatura dosega 29,5° C. Poletno vročino blažijo gozdovi, od koder pihlja osvežujoč gorski vetrič.

Dobrna je zdaj moderno in zelo obiskano zdravilišče, brez velikega hrupa in vrisč. Je mirna in tiha, kakor gozdovi, ki jo obdajajo. Zdraviliški dom in druge stavbe so majh-

ni hoteli, ki nudijo tudi razvajenemu gostu vso za zdravljenje in še za dobro počutje potrebno udobnost. Tudi zabave in razveseljevanja željni pridejo na svoj račun.

Krasen je vzorno urejeni zdraviliški park z redkimi in starimi drevesi, z lepimi cvetličnimi nasadi. Vsa ta pestra lepota tako blagodejno vpliva na človeka, posebno na živčno bolnega.

Kakšen užitek šele nudi sprehod po gozdičku tik nad zdraviliščem! Neštete, dobro negovane poti vodijo križem po gozdiču, stotere klopiče pa vabijo k odpočitku. Ljubko ptičje žvrgolenje proti poldnevni nekoliko potihne, zato se tem bolj čuje udarjanje žolne, ki si išče kosila. Nemoteno skakalajo vervece z drevesa na drevo, švigajo čez poti, včasih celo za hip obsede in strižejo z ušesi.

Ob vznožju griča, na robu gozda, je ljubka gozdna kapelica s kipom Lurške Matere božje, postavljena leta 1893, s sledečim posvetilom:

"O Mako: ratuj cierpiacych.

Na pamiatke! Ludomir Szezerbinski. 26. 6. 1893. Krakowa."

Slovensko: O Mati, reši nas trpljenja!

Lep dokaz, da so že pred leti tu iskali zdravja celo Poljaki iz daljne Krakowe.

Nekoliko više, nekako v sredini gozda, je na debelu stare hoje razpelo. Pod njim je lepa slika Matere božje, pod njo je pritrjena porcelanasta plošča s tem besedilom:

Pobožnost v gozdu.

Ko duša ti je polna boli, do smrti žalostno sree, veruj, zaupaj, ker ti s časom življenje novo zaživi. Tolažbe pač ne išči v hrušču, ljudem ne toži ti gorja. Kdo tvojo bol umeti more? Kdo pač, ti vrne mir srca? Pa če izjokaš si oči, ljudi, to prav nič ne boli. Raznašajo, kar ti trpiš, da s tem še večajo ti križ. Sem, v tihi gozd se ti zateci, kjer božji dih obdaja te, Bogu potoži in mu reci, naj milostno naté on zre. Kar dušo tvojo ti teži, le Bog lahko ti preloži. Le On pogum ti da in moč nositi skrite boli, le v Bogu najdeš ti pomoč, a pri ljudeh nikoli.

Junija 1935. J. W.

Letos kakor prejšnja leta KROJAČNICA LEOPOLD UŠAJ

vam nudi najmodernejša blaga znanih tovarov CAMPER in SAINFIELD.

Vedno kakor vam je znano delo prvovrstno in cene nepretirane!

GARMENDIA

4947

Pesnica pove, da v Dobrno ne prihajajo samo oni, ki trpe telesne bolečine, tu najdejo mir tudi oni, ki jim je bolna duša. Vsi pa soglašajo s tem, da kdor je Dobrno enkrat obiskal — doživel — in tu našel zdravje ali vsaj polajšanje, ji ostane zvest in jo še in še obiskuje.

Z rahlim šelestom pada orumeno listje na pota, po katerih se sprehajajo zadnji zapozneli gosti Dobrne. Kakor se drobne lastavice ne morejo odtrgati od ljubih jim selišč, tako se tudi ti zakasneli gostje ne morejo odtrgati od preljubljenosti Dobrne. Mraz potiska lastavice na jug, jesenski hlad in vstajajoča megla odženeta zadnje goste Dobrne. In pokojni mir gozda zaziblje Dobrno v zimsko spanje, iz katerega jo zbude prvi žarki pomladanskega sonca. Prebujena kliče, vabi: "Pridite k mojemu zdravilnemu vreleu, Iz njega in še iz moje lepote in nebeškega miru pa zajemajte novo življenjsko moč!"

Okolica Dobrne je zelo lepa, romantična in ima priljubljene izletne točke.

Piše pol ure hodá od zdravilišča kipe proti nebu razvaline Kačjega gradu, o katerem po ljudskem izročilu kroži mnogo zanimivih pravljic; mnoge od njih imajo zgodovinsko podlago.

Na resničen dogodek se opira pripovedka o graščaku Viljemu Dobrnskem, ki je leta 1478. storil velik greh. Bil je silno nagle jeze. Nekoč se je tako razsrdil, da je lastnega otroka pograbil in treščil ob zid, da je bil na mestu mrtev. Ko se je zavedel strašnega, nečloveškega dejanja, mu je zgrabila dušo boleš in kesanje. Odpovedal se je svetu in vstopil v minoritski samostan v Celju in umrl kot spokornik.

Cesta v Celje nas v južni smeri privede v vasio Lemberg, ki je zelo stara. V vaški cerkvi, ki je posvečena sv. Miklavžu, sta baje maševala sv. brata Ciril in Metod.

Nad vasio se dviga na južnem pobočju Straže mogočen grad Lemberg, ki je ključeval mnogim, pogostim turškim napadom. Še stoji, toda uničujoči zob časa se je zagrizel tudi vanj. Plašč, sešit iz deset tisoč jurjev, bi mu vrnil nekdanjo lepoto.

Jugozapadno od Dobrne se dviga približno 500 m visoki grič Aleksandrovo vrh, nekdanj "Likaštok". Njemu druguje nižji grič, na katerem počiva mogočno pečevje, ki o njem trdijo ljudje, da so razvaline imenitnega gradu. Učenjak, zgodovinar, gost Dobrne, pa je mnenja, da je bil tu nekdanj krasen vinograd, ki ga je najbrž uničila peronospora. Pod terasami sta ob vznožju griča dva globoka starinska vodnjaka z dobro, pitno vodo. V neposredni bližini vodnjakov so še ohranjeni močni kameniti oboki nekdanje zidanice ali kake graščinske pristave.

Severovzhodno od Dobrne je samotna, ozka soteska "Zlodjev graben", po katerem pa "rogati" več ne plaši izletnikov, ki ob lepih sončnih dnevih radi zahajajo v tiho sotesko, kjer so nekdanj roparski vitezi, pozneje pa rokovnjaški razbojniki, prežali na potujoče trgovce.

Proti severu se po gričih belijo prijazni kmečki domovi, obdani od lepih vinogradov, zelenega hmelja in pisanih polj. V ozadju se dviga močurni Kozjak, od koder se nam odpira pogled v nov svet.

Res, prelepa je Savinjska dolina, njen biser pa je Dobrna!

Angela Goloblič.

VESTI S KOROŠKE

PRIJAVA PSOV

Pokrajinski namestnik je odredil prijavo psov, vženih v času od 1. aprila 1935 pa do 1. novembra 1939, in to za sledeče pasme: nemški ovčar, dobermann, Airdale-terrier, nemški bokser, "Riesenschauzer" in "Rottweiler" ter križanci omenjenih pasem v velikosti 50 do 70 cm. Pse prijavijo lastniki orožništva, ki jim izstavijo posebno potrdilo. Lastniki psov morajo biti hkratu pripravljeni na oddajo psov v vojaške namene.

ODPRAVLJEN PRAZNIK

Notranji minister je za čas vojne odredil, da se odpravijo postavni praznik 1. novembra in 8. decembra.

NAKAZNICE ZA KRUH

V hotelih, gostilnah in kavarnah smejo odslej oddajati peeco v kruh samo proti nakaznicam za kruh. Gostilničarji, ki bi dajali gostom kruh ali žemlje brez nakaznic, bodo kaznovani z globo do 1000 mark.

Čevlje se kupi brez nakaznice

Cestni čevlji se lahko kupijo brez običajne nakaznice, če njihovi podplati in gornji del niso iz pravega usnja. Podplati so lahko leseni, iz starega usnja, gornji del pa je lahko iz zajčje ali ribje kože.

SMRTNA NESREČA

Na izletu skozi Čepo se je smrtno ponesrečil fužinski delavec Kristijan Graher iz Podlublja. Na koncu soteske je padel z mosta v globino in deročo vodo. Kakor kaže, ga je v tem trenutku zadela tudi srčna kap.

ŽELEZNIŠKA NESREČA

V Vrbi na jezeru je trčil osební vlak v tovornega. Pri tem je našla smrt 22 letna Angela Primožič, 10 potnikov in 2 železničarja pa so zadobili lažje in težje poškodbe.

ŽALOSTEN DOGODEK

Wirtova družina v Kostanjah je v teku enega tedna izgubila očeta in mater. Ko je mati ležala na mrtvaškem odru, je oče pomotoma popil kisovo esenco. Jedka tekočina mu je prizadejala hude notranje opekline, katerim je na dan pogreba svoje žene podlegel.

AVTO POVOZIL MATER

36 letna Adela Smole se je nahajala s svojima otrokoma na cesti, ko jo je dohitel neki osební avto. Prisotnega duha je skočila mlada mati pred svoja dva otroke in ju potisnila v stran s ceste, sama pa je zadobila smrtne poškodbe. Nesreča se je zgodila v Trnji vasi pri Celovcu.

SMRTNA KOŠA

Iz Dobrne vasi poročajo, da so v tem letu izgubili tri dobre slovenske gospodarje. Umrl je Jože Šajn, po domače Čemer v Lovankah, star 55 let. Mladi posestnik Kranjčičeve kmetije Janez Hotimec v Bukovju je umrl v 37. letu na jetiki in zapušča 5 malih, nepreskrbljenih otrok in mlado ženo. V Zgornjem Podgradu pa je umrl 55 letni gospodar Kranjc. Vsi so bili dobro gospodarji in zavedni Slovenci.

SLJIVOVICA

ŽGANJE

PELINKOVEC

VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50, Olivos F.C.C.A.

U. T. Olivos (741) - 1304

ZA POUK IN ZABAVO

NAŠI MOŽJE

Josip Jurčič

Med pisatelji in pesniki, ki so nastopili na našem slovstvenem polju pod vplivom Levstikovega in Stritarjevega literarnega programa, se nam sveti dvoje najdražjih imen: Josip Jurčič in Simon Gregorčič. Stritar pravi, da je nekdanji hvalil in poveličeval nasproti tujcem narod slovenski, da tako pridno in zvesto čita, a ne samo to, marveč da si s tako ganljivo požrtvovalnostjo omišlja slovstvene izdelke. — Tega priznanja je bil predvsem deležen Josip Jurčič, ki je od svojih prvih povesti do danes ostal naš najpriljubljenejši ljudski pisatelj.

Jurčič se je rodil 4. marca 1844. na Muljavi pri Krki, kamor se je bil priženil njegov oče Marko, po rodu iz Jablanice pri Kostanjevici. V šolo je hodil na Krko pozneje v Višnjo goro in v Ljubljano, kjer je dovršil v letih 1857—1865 gimnazijo. Po gimnaziji se je napotil na Dunaj študirat klasično filologijo, a ker je moral živeti ob tem, kar si je zaslužil s pisateljevanjem, je bil kmalu prisiljen opustiti študije. Dobil je službo pri novoustanavljenem "Slovenskem Narodu" v Mariboru (1868) in prevzel 1871 glavno uredništvo lista ter se z njim vred preselil v Ljubljano (1872). Jurčič ni bil nikdar trdnega zdravja, sredi mnogega dela ga je napadla sušica, iskal je zdravja v Gorici in na Brdu, a zaman, 3. maja 1881 je umrl; bil je šele sedemindeset let star.

Jurčiča je ustvaril Levstik. V Alojzevišču, čigar gojenec je bil, so prefekti spoznali njegovo ljubezen do čitanja in mu nudili, kar so imeli na razpolago. "In tako dobi Jurčič", piše Franc Levec v svojih spominih, "nekega dne v roke tudi letnik 1858 Bleiweisovih 'Novic' in tam najde ono zgodovinsko znamenito razpravo Levstikovo 'Napake slovenskega pisanja'. Trikrat je bral ta spis, ki je takrat med Slovenci napravil toliko hrupa, a vselej mu je vroče prihajalo, tako ga je razvnel Levstikov nauk: 'Slovenskim pisateljem se je od priprostega naroda učiti, a ne po tujih zgledih in po svoji glavi pisati', si je Jurčič globoko vtisnil v svojo dušo, po tem nauku je pisal vse svoje življenje. Tudi sam je Jurčič velikokrat pravil, da bi nikoli ne začel pisati slovenski, če bi mu Levstik ne odprl oči z 'Napakami'.

Jurčič se je ravnal po Levstikovi zahtevi, koristiti narodu z dobrimi povestmi kratkočasnega in poučnega zapadka, pisanimi v domačem duhu in domačem govoru. Svoje povesti je iskal snovi tam, kamor je pokazal Levstik: med narodom, kjer je dovolj gradiva, pravljice in pripovedk iz turških časov, o vojaških beguncih, rokovanjih ter desetih bratih, torej gradivo za zgodovinske in sodobne povesti. To mu je bilo tem lažje mogoče, ker je Jurčič prinesel iz Muljave bogat zaklad dedovega narodnega jezika in njegovih pripovedk, od katerih je nekaj že kot četrtošolec javno priobčil v "Spominih na deda". So to zgodbe, ki že kažejo njegov pripovedni talent, na pr. "Kozlovka sodba v Višnji gori", "Raztrgana Višnja in zakrpan žužemberk", "Večer na slovenski preji" in dr. Pod vtiskom Levstikovega nauka, da se je treba učiti jezika med ljudstvom, je veljala Jurčičeva skrb jeziku, ki ga narod govori. Tako je vodila Jurčiča pot med kmete, tam je doma. Pismo, ki ga piše Lovro Kvas v "Desetem bratu", velja povsem za Jurčiča: "Veš, da imam tudi jaz kmeta rad, ker sem bil sam iz prvotne kmet, ter sem kot deček že za brazdo pluzne držal. Med našimi stari preprostim kmečkimi možaki čuješ včasih izvirno in tako modro misel, da se je ne bi smel sramovati noben modrijan; čuješ primere ter govorne podobe, ki reč tako do dna in tako živo predstavljajo pred oči, kakor zna malokateri poet izraziti lege svoje domišljije in glave. Kmet je po tej moji misli šola tudi mislečemu človeku".

S tem je tudi že označeno knji-

ževno delo. Doma na Muljavi je zahaj Jurčič med kmete, poslušal njih govorico v krčmi in si vestno zapisoval njih izraze, izreke ter pogovore. Od tod je njegov jezik tako bogat pravih narodnih rečenic, narodnih smešnic in zabavlje. Od tod Jurčičeva ljubezen do narodnega blaga, saj so njegovi prvenci narodne pripovedke, ali so vsaj iz njih nastale.

A Jurčiča ni zanimala pri kmetu samo jezikovna stran ter njegovo narodno blago, zanimal ga je kmet sam in vestno je študiral njegovo življenje in dušo. Razumljivo je, da so v prvi vrsti zbudili njegovo pozornost kmečki čudaki, beraci, popotniki, zabavni Ribničani in sploh vsi tisti, ki so s svojimi posebnostmi nekako nadkrili povprečnega kmeta ter so znali pripovedovati in zabavati poslušalce v gostilni. Iskal je najbolj značilne, veljavne in najbolj vidne zastopnike ljudstva. Te je poslušal, jih študiral in jih opisal v svojih povestih. A ravno ta ljubezen do kmečkih posebnosti, do originalov, je povzročila, da je Jurčič skoraj docela prezrl vsakdanjega kmeta, tistega kmeta, ki nima na zunaj nič zanimivega, a ki je vendar jedro kmečkega ljudstva. To je kmet, ki se trudi doma in na polju, kmet delavec, ki mu teče življenje tiho, le malokdaj veselo, polno vsakdanjih skrbi in nevidnih tragedij. To je kmet kot člen velike človeške družine in zanj v zakone socialnega življenja.

Jurčič pelje svoje bratce pogosto tudi v "boljšo" družbo, med deželsko gosposko, uradnike, graščake in plemenitaše, a teh ni slikal s tako večjo roko kakor svoje kmete. Tudi jih ni opisoval kot poseben stan in se ni poglobil v njih medsebojne stike, temveč jih je postavil v ozko zvezo s kmečkim prebivalstvom, med katerim živijo. Sočustvuje pa zmeraj s kmetom ter slika graščake in plemenitaše pogosto kot sovražnike ali zatiravce našega kmeta, ki se niti ne ustrašijo uničiti družinsko življenje svojih podložnikov. Domače ljudstvo je krepostno, pravno; plemstvo in tuji mu pa prinašajo nesrečo.

Jurčičev književni načrt, čitatelje zabavati in poučevati, širiti — po Levstiku — veselje do čitanja, je moral nujno vplivati na način Jurčičevega pripovedovanja. Ogromna večina slovenskih brancev, zlasti mohorjani — in pri "Mohorjevi družbi" je izšlo lepo število Jurčičevih povesti — se niso bili godni za spise s težkimi dušeslovnimi ugankami. Treba jim je bilo res v prvi vrsti "kratkočasnega" branja. Le stvarnost in napeto dejanje je moglo zbuditi bralčovo zanimanje ter veselje do branja. Jurčičeva umetnost je stvarna, realistična, on zna dejanje razvijati, zaplesti in stopnjevati, da bralčovo zanimanje ne preneha in zna značaje na kratko, ostro ter nazorno izoblikovati.

Prva povest, ki je mladega — še ne dvajsetletnega pisatelja — na mah postavila med najbolj znane slovenske pisce, je bil "Jurij Kozjak, slovenski janičar" (1864), prava ljudska knjiga, ki jo je moral "Mohorjeva družba", kjer je izšla, dvakrat natisniti in sedmošolec Jurčič je dobil zanj častno nagrado. S to povestjo se je med ljudstvom posebno povzdignila ljubezen do lepe knjige. "Živahno dejanje, postavljeno nazaj v strašne čase turških vojsk, krepko risani značaji in znameniti, zlasti Dolenjcem znani kraji, veljavni stiški samostan, sloveča božja pot na Krki in cerkev Matere božje na Muljavi, vse to je vzbujalo zanimanje za izborni, s krepkim realističnim peresom pisano povest", pravi Fr. Levec. "Stari stiški župnik Hinek je tri nedelje zaporedoma pridigal samo o Jurju Kozjaku in iz vse okolice so kar vrel ljudje v cerkev." — Sledil je "Domen", ki spada med najboljše povesti Jurčičeve ter po raznih drugih spisih "Deseti brat" (1866).

To je prvi slovenski roman, prva večja povest z bogatim dejanjem, z obširnimi zapletom in razpletom, z

dolgo vrsto značajev in posebnosti. Kdo izmed slovenskih brancev ne pozna Dolefa, Krjavlja, desetega brata Martinka Spaka, Obrščaka in druge osebe, ki so tako naše, slovenske in resnične in ki nam stojijo tako živo pred očmi, da se jih z veseljem spominjamo kot svojih dragih mladostnih znancev? S kakšnim veseljem in zanimanjem so morali brati to knjigo sodobniki, ki so prvič, kakor v zrcalu, videli ves slovenski narod pred seboj? Dobili so v roke sliko slovenskega graščaka in njegove družine, naših kmečkih originalov, slovenskega študenta, podeželskega zdravnika, sodnika, duhovnika in učitelja; skratka: slikani so vsi sloji, kolikor jih je mogel Slovenec šteti med svoje ljudi.

Naj omenimo izmed ostalih Jurčičevih spisov le glavne. "Sosedov sin" (1868) je Jurčičeva najboljša povest iz kmečkega življenja. Tu ne nastopajo kmečki originali kot v "Desetem bratu"; v središču stoji trden, na svojem posestvu globoko ukoreninjen kmet Smrekar, oblasten mož, ki zasleduje svoje cilje z železno voljo. "Sin kmečkega cesarja", 1869, to je sin Matije Gubea, je zajet iz zgodovine kmečkih uporov. Zgodovinski roman "Ivan Erazem Totenbach" 1873 obdeluje upor Zrinjskega in Frankopana. V povesti "Mej dvema stoloma" 1876 slika izobražena na kmetih. Za "Lepo Vido", ki se pri Devinu ob obali našega morja kopa je dobil pobudo v slovenski narodni pesmi. Med večja dela te dobe spada tudi "Doktor Zober". Leta 1876 je Jurčič izdal svoje veliko dramatično delo "Tugomir", kjer slika propast polabskih Slovanov v boju z Nemci; v osebaj in besedah čutimo le razne smeri v naši politični borbi, na zgodovinskem ozadju se nam rišejo sodobni dogodki in ljudje.

Jurčič je stal v teh letih sredi najhujšega domačega političnega boja, ki ga je kot urednik vodil v duhu napredka in svobode. Leta 1871, je za nekaj časa odšel celo v Sisek, da bi tam urejeval nemški list, pisan v jugoslovanskem duhu. Jurčič je bil namreč tudi v politiki zvestač svojega učitelja Levstika in je z vsem prepričanjem zagovarjal narodno jugoslovansko smer, ki je dobivala v teh letih že svoje jasnejše oblike. Njegovi članki v "Slovenskem narodu", h kateremu se je kmalu vrnil, so kazali narodu pravo pot sredi političnih zmed in spletk. Ko je izbruhnila na Balkanu vstaja, je Jurčič krepko zagovarjal upravičenost slovenske osvobodilne vojne in povdarjal pomen teh velikih dogodkov za nas. Vkljub vsem viharim političnim dogodkom, ki so mu dali pri uredništvu mnogo posla, je Jurčič zvesto živel svoji pripovedni umetnosti. Pripravljal je veliko delo iz staroslovenske dobe, a dovršil je samo prvi del pod naslovom "Slovenski svetec in učitelj". Imel je še polno načrtov. Leta 1881. je osnoval s prijatelji "Ljubljanski Zvon" za katerega je pisal roman "Rokovnjači". Toda ni imel časa da bi ga dovršil — prerana smrt mu je zastavila delo. Veliki načrti so padli z njim v grob. Roman "Rokovnjači" je dovršil njegov prijatelj Janko Kršinič, ki mu je bil v pripovedni umetnosti najbolj soroden. Pokopali so ga v Ljubljani in na grobu se svetli napis iz "Tugomirja", ki jasno izraža Jurčičevo življenjsko pot:

"Trd bodi, neizprosni, mož jeklen, kedar brani je časti in pravde narodu in jeziku svojemu."

Skrbni so bili začetki slovenskega pripovedništva. Jurčičevi predhodniki in sodobniki so ustvarili večinoma le poskuse. Prve teoretične nauke, prvo razglabljanje v slovenskem pripovedništvu je dal Levstik in komaj par let pozneje je doseglo naše pripovedništvo z Jurčičem obdobja vredno višino. "Zgodaj je spoznal Jurčič svoje dar, svoj poklic. Poprijel se je takoj poštene proze in sicer pripovedne proze, katere nam je bilo najbolj potrebna. Jurčič se je učil, kakor se je učiti vsakemu poštemu pisatelju; bral je, kar imajo boljši pripovedniki pisateljev drugi narodi, a ohranil si je svojo lastno krepko individualnost." Iz naroda za narod! — to je Levstikov program, ki označuje tudi vse Jurčičevo delo. Izšel

je iz naroda, zajemal iz naroda, kar mu je narod dal, je dozorelo v njegovi umetniški duši v bogate plodove, ki jih je vrnil narodu.

Sueški prekop v davnini

Že dolgo pred zgraditvijo Sueškega prekopa je bila v gospodarskih in v vojaških krogih h onih držav, ki so videle svoje koristi na Sredozemlju, zveza Sredozemskega morja z Rdečim morjem nekaj čisto naravnega. Štiri glavne trgovske poti so vodile iz Azije v Evropo: iz Perzijskega zaliva preko doline reke Evfrat do pristanišč v Siriji; od Samarkanda preko Kaspijskega jezera do Črnega morja; od Rdečega morja do Egipta in končno preko Sueške doline. Ta pot je najbolj premočrtna in najkrajša. Misel, narediti tukaj prekop med Sredozemskim in Rdečim morjem je bila povsem naravna.

Vendar se zaradi različne vodne višine stari Egipčani niso upali zgraditi kanala po tej poti, ampak so skopali prekop od vzhodne meje reke Nila do Sueškega zaliva. To vodno pot so začeli graditi 1500 let pred Kristusom. Dokončana je bila leta 1350. pr. Kr. pod Ramzesom II., najmočnejšim vladarjem faraonske vladavine, ki je bil na velikih bojnih pohodih po Aziji proti Skitom, Trakom in Indom; Ramzes II. je zavzel tudi Abesinijo. Ramzes je ljubil mogočne stavbe velikanskih razsežnosti. Zgradil je velik skalnat tempelj v Rubini, v Memfidi si je dal postaviti velikanski kip; da bi odpomogel pomanjkanju vode v deželi, je skrbel za obsejne vodne naprave. Tisoče vojnih ujetnikov je bilo prisiljenih k delu brez ozira na nevarnost za zdravje in življenje. Ali se bomo potem čudili, če se mož tako velikopoteznih dejanj ni strahil ostvariti zvezo med dvema oceanoma? Severno od mesta Babutis v Nilovi Delti se je začel prekop. Od tod je šel skozi Vadi Tumulat, skozí deželo naseljeno z Izraelci od jezera Timsah in dalje proti jugu. Skoro izključno s tlako so Izraelci spremenili mnoge pustinje v rodovitno zemljo in so se tudi naselili. Pod nasledniki Ramzesovimi so se zopet izselili. Rdečega morja pa Ramzes vendar ni dosegel. Pred Sueškim zalivom so Slana jezera, katerih gladina je še danes 7 in pol metra nižja od gladine Sredozemskega morja. Iz strahu pred poplavamami si Ramzes ni upal naprej. Geometri so mu zračunali, da je Rdeče morje višje od Nila. Nedokončana vodna pot se je zaslula s peskom.

Okrog devetsto let kasneje je skušal uresničiti ta načrt Necho, ustanovitelj mogočne egiptovske trgovske in vojne mornarice. On je hotel potegniti na Egipt vso arabsko trgovino, povzdigniti Egipt v središče svetovne trgovine in je pridobil na svojo stran tudi dobre po-

morščake Feničane, ki jih je napotil, naj objadrajo Afriko. Zvezo z Rdečim morjem je hotel za vsako ceno uresničiti. S peskom zasut Ramzesov kanal so zopet očistili in podaljšali in predrl Slana jezera. Ko pa je pomrlo 120.000 delavcev, zopet vojnih ujetnikov in je tudi proročišče svarilo, da bo prekop koristil le sovražniku države, je Necho ustavil dela. Iz istih razlogov sta mnogo stoletij pozneje prepovedala kalifa Omar in Rašid predrtje Sueške ožine.

Končna zveza Sredozemskega morja preko Nila z Rdečim morjem je bila dosežena leta 522 pr. Kr. od perzijskega kralja Darija Histaspisa, ki si je podvrnil tudi Egipt. Grški pisatelj Herodot, ki si je to velikansko delo 60 let po dovršitvi sam ogledal, ga opisuje v svojih knjigah. Pravi, da je bil prekop dolg 180 km (preračunano v današnje mere) širok 45 metrov, globok 5 in pol metra. (Današnji Sueški prekop je dolg 167 km, širok 80 do 100 metrov, globok 12 do 13 metrov). Vožnja po njem je trajala 4 dni. Dve troveslači sta se lahko srečali v njem. Čeprav je bil prekop poln ovinkov, so vendar lahko celo vojne ladje plule po njem. Bil je zelo dobro zgrajen. Strma obrežja so bila podzidana s kvadri in podprta z nasipi, ki jih je še danes mogoče spoznati. Darijev kanal je bil dolgo v prometu. Blizu Slanih jezer si je Darij postavil tudi spomenik. Še danes so ohranjeni granitni kamni s klinopisom kakor tudi ostanki poslikane stebra.

Plotomeus F. Filadefus, pod katerim je dosegel Egipt višek, je prišel na novo misel. Popolnoma nov načrt tega podjetnega kralja nas spominja na današnji Sueški prekop. Živahna trgovina s sosedno somalijsko obalo je zahtevala novo, krajšo zvezo. Z zatvorničnimi napravami opremljen kanal, katerega sledovi so še danes vidni, se je odeepil v bližini Facuse od Nila, je vodil v obe Peluzijski jezera, vezal Balško jezero s Slanimi jezери in je v zadnjem delu prerezal Sueško pokrajino. Znano je, da se je v nesrečni bitki pri Akciju posrečilo egiptovski kraljici Kleopatri zbežati z delom brodovja skozi ta prekop in rešiti svoje zaklade pred Rimljani v nekem mestu ob Rdečem morju.

Ptolomejev kanal je polagoma propadal, rimski cesar Trajan ga je dal zopet popraviti. Tak se je ohranil do tretjega stoletja po Kristusu. V sedmem stoletju so ga zopet uporabljali Arabci, leta 767. pa ga je dal razrušiti kalif Almansor iz vojaških razlogov.

Današnji Sueški prekop, ki v nasprotju s starim nima podzidanih brežin, teče deloma po starem Ptolomejevem prekopu, ki veže Slana jezera z Menzaleškim jezerom.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

TALLER DE CARROCERIAS

"EL RAPIDO"

IVAN CERKVENIK

Barvanje sistema "Duco" — Tapečiranje — Prevlaka — Kabine — Karoserije — Popravljanje blatnikov

ENTRE RIOS 310 QUILMES U. T. 203 - 1298 Quilmes

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

Venerreas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize. (814) KOZA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVONE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, nadna, gota. Šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

CREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvirnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenjajamajemo. — Ugodno tedensko plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Pust in post...

"Carnaval"... Kaj Božič! Kaj Velikonoč! Največji praznik celga leta je "karnaval".

Seveda, saj moraš biti kdaj tudi vesel, je kričal debeli žino.

Prav imaš. Vesel sem tudi jaz rad; ne bil bi pa rad tak debelih kot si ti. Leto in dan imaš samega pusta, zato si pa tak kot "el chauchito de San Martín". Kaj tebi treba še posebej karnavala, ker ga celo leto praznuješ. Celotno leto imaš pust, po sta pa nikoli. In navsezadnje, ko ženeš "karnaval", staviš glavo, da niti ne veš ne, kaj pomeni beseda.

Kaj ne bom vedel. Ti me že ne boš učil po špansko, da veš.

In vendar staviš oba pustova rogovca, da ne veš kaj je pravzaprav karnaval, je vstrajal Tone. Karnaval ti je šel v glavo, mast pod kožo, a besedo samo si pa prav tako malo premislil, kot ogledal tisto klobaso, ki si jo večeraj pojedel.

Karnaval je pust, je zmagoslavno menil žino.

Tega ti ne ometam. Toda jaz te vprašam, če veš, kaj beseda sarua pomeni. Kaj se bi po naše reklo, če bi besedo prestavil, tako kot če prestaviš špansko besedo: "matambre".

Matambre?... Čakaj, kualu te bom imel, je zmagoslavno klical žino. Je, že vem! Pa reci če ni: "mata hambre".

To si pogodil. Ki "mori glad", tako nekako bi bilo "matambre". Sedaj pa čakam, kdaj mi boš rešil uganko od "Carnavala".

Carnaval?... Nekaj bo od mesa, ki je "carne".

Bolj trd oreh bo pa tisti "vale".

Te že imam, Jože. "Vale" je nekako "nakazilo". "Vale por 50", pomeni nekako menico za 50 pesov. "Vale" za meso bo pomenilo: "le ugrizni, prijatelj, je dobra pečenka".

Zdi se, žino, da ti sam sebi verjameš, da si pogodil. In s teboj jih je še veliko, ki tako mislijo in ki menijo, da bi življenje bila sama zguba, če bi ne imel polnega lonca mesa in drugih stvari, ki služijo telesni nasladi. Mnogim se zdi, da bi življenje bilo zares pravo šele tedaj, če bi imelo leto 367 dni karnavala. Polna miza, pustne šeme... Pust žel Tega si ne bi dali vzeti za vse nič. Pepelnico so pa kar molče predali

in še ves post z njo, da se je karnaval potegnil vse do velikega petka. Kaj se ti zdi, žino, ali bo res tako kot ti trdiš? Da bi se reklo "karnaval" po naše "le ugrizni pečenko".

Gotovo mora biti tako, je vstrajal žino, toda že ne več tako prepričan.

Ne, žino. Stvar ni taka. Beseda "karnaval" je zložena iz besede "carne" in "vale", kar se bi po naše prav prestavilo: "z Bogom, meso". Tako so rekli nekoč v starih časih, ko so ljudje hodili še po tleh in ko so vedeli, da se od preobilnega mesa človek poživini in da od same požrešnosti človek postane žival. Ko je prišel 40 dnevni post, so pa rekli: sedaj se bomo pa postili in bomo rekli mesu "z Bogom" do Velike noči.

Za žinota je bilo to nekaj čisto novega. Pa je še za marsikoga drugega tudi, ker danes beseda "karnaval" le malo komu pomeni še tisto, kar je bil njen pravi pomen. Danes se pravi "carnaval" toliko kot "le bodi norec, sedaj imaš pravico, da narediš katerokoli nerodnost". Pozabili so, da je bil preje karnaval to kar je naš pust: to je pustni torek, ko so si privoščili ljudje še enkrat dobro založeno mizo, potem bo pa prišla pepelnica in z njo 40 dnevni post. Pepelnica, ki bo opozorila človeka, "da je prah in pepel" in da naj torej nikar ne sledi le kričavih zahtevam svojega grla in požljivosti, temveč naj poskrbi tudi za to, da bo ohranil oblast nad svojimi telesnimi željami, da ne bo postalo duši v kvar in telesu v bolezen tisto kar je neurejeno v človekovih željah.

Karnaval... pust... to bi se torej reklo toliko kot: "sedaj pa ne bom več jedel mesa", je nevoljno zmajal žino. Ne vem zakaj bi ga ne jedel več?

Trdo butico ima ta žino, je prevdarjal Jože. Saj ni dolgo, ko je bil priča, kako je žino ugibal, zakaj da so mu hlače postale pretene in zakaj se mu je polomil stol...

Bog ve zakaj ne bi smel jesti mesa, če mi je pa dobro, je nevoljno mrmral žino. Kaj naj lakote umrjem? Kaj bom pa jedel?

Brez potrebe si v skrbeh. Sicer bi

zate in za marsikoga bila prav velika pridobitev, če bi skozi 40 dnevni post ne pokusil mesa. Gotovo bi se na Veliko noč bolje počutil kot se danes. Saj je vendar še marsikaj drugega, kar lahko človek je. Toda cerkvena postava sedaj ni več tako zahtevna, ker je posebno v tej deželi meso ena najcenejših jedi in bi torej taka postava prizadevala siromaka. Zato ne pomeni sedaj "karnaval" več tisto, kar pravi beseda. Danes pomeni le začetek postnega časa, ki je v tej deželi veliko manj strog, kot je bil po naših krajih doma. Po naših krajih je bil pust res slovo od mesa. Saj ga ni bilo na mizo skozi ves post vse do velike nedelje, ko smo spet smeli pokusiti velikonočni žegan.

Meni pa le ne gre v glavo, zakaj bi se človeku hranilo jesti meso. Me ne noben post nič ne briga ne cerkveni ne državni, je uporno vstrajal žino. Kdo ima pravico, da mi ukazuje, kaj naj jem.

Kaj pa če boš ti moral jutri k zdravniku in ti bo on ukazal post? je podražil Jože.

Če bi mi to ukazal zdravnik, je to kaj drugega. Toda far mi pa nima nič ukazati. Meni je meso ravno tako dobro na pustni torek kot na pepelnico sredo ali na veliki petek.

Saj ti to rad verjamem. Tako misliš ti in še marsikdo. Tako mislijo vsi tisti, katerim je njihov bog "trebuh" in tistih ni malo! Vsi tisti imenitniki in bogateji, kateri živijo od žuljev drugih, imajo podobne misli: "meni nese, meni je prav, mojemu žepu je tako v korist; kdo ima pravico, da se vtika v moje račune"... Tudi Grmulec je oni dan kričal, da je bilo jo. Vse svetnike in vragove je preklel, ker mu je žena skrila vino, ko je prišel domov zaslužil solde, da bo on pil, kadar bo pijan. Da je on gospodar, da je on on hotel... Pa reci žino, kdo je imel prav: on ali žena?

Žino je poslušal, razumel pa ni nič.

"Ne vem zakaj mi vse to praviš. Kaj ima to opraviti s pustom in postom? je negotovo vpraševal.

To ti hočem povedati, da hoče človek vedno imeti prav. Svojim željam hoče ustreči in se mu ne ljubi resno pomisliti, če je tudi v resnično korist tisto, po čemer poželjivo njegovo samoljubje in poželjivost. Ti pra-

viš, da ti je meso ravno tako dobro na pepelnico kot na pust. V grlu je res tako. Toda ti si vendar človek in imaš še kaj drugega kot želodec. In če se kdo da gnati od svojega želodca, bo nemara kmalu moral "pod nož". To bi ti rad dopovedal, da mora imeti človek nad svojimi telesnimi nagnjenji oblast s svojo pametjo, da mora nad telesom gospodariti duša.

Duša? Hodi drugemu pridige delati, se je razburil žino.

Sem si mislil, da kaj takega nič rad ne slišiš! Tudi oni gospod, ki ima tistole fabrike tamle, ne sliši rad, če pride kdo z besedo o "pravičnosti". Ne bi se rad odrekel lepim denarjem, katere odtrga od žuljev drugih.

Pa tisto je kaj drugega, se je branil žino.

Seveda je kaj drugega. Nazadnje je pa le pri tebi in pri njem ista stvar. Njemu je za solde, tebi je pa za sline. Oba sta egoista, ki se radi trenutne želje nista voljna odreči. Nekoč bosta pa oba uvidela svoj zmot. Kakor se oni fabrikant moti, če misli, da ga njegova krivica ne bo tepla, tako tudi ti samega sebe v nesrečo spravljaj, če se slepiš s tem, da svojo dušo sam pred seboj tajiš. Vseeno jo imaš. Škoda le, da si nanjo tako zelo pozabil. Tudi tvojemu telesu bi bilo v prid, ako bi na dušo malo več mislil. Posebn pa s postom bi storil sebi veliko uslugo.

Znaš pa pridigati bolje kot nune v cerkvi.

Saj ti si pridige tudi prav zelo potreben. Zato ker vsak dan poslušaj bedake, ki ne vedo, kaj govorijo, pa se delajo za učene, si postal prav tak tudi ti, pametne pa ne slišiš nobene.

Vem, žino, da se ti pust bolj dopade kot post. Pa je vendar vsakemu na oči vidno, da bi ti post veliko več

koristil in ne le za telo, temveč tudi za dušo. In na pepelnico nikar ne pozabi stopiti v cerkev, da ti malo pepela stresejo na glavo. Nemara ti bo tisto več veljalo kot moja pridiga! Da bi le!

Iladnik Janez

CERKVENI VESTNIK

23. febr. maša na Avellanedu za Jakoba Sitar. Molitve na Paternalu. 1. marca. Maša na Paternalu za Ivana Pečenko. Molitve na Paternalu.

26. febr.: Pepelnica. Strogi post. Začetek 40 dnevnega posta.

Postna postava: Strogi post je na pepelnico in vse petke v postu. Pritrganje v jedi je vse srede v postu in veliki četrtak.

Kadar je strogi post, se je treba odreči mesu in vsem mesnim jedem. Je se samo trikrat na dan. Do siteda samo o poldne.

Dan posta (vse srede in vel. četrtak) se meso sme uživati, a si je treba v jedi pritrgati.

Post od mesa in pritrganje v jedi veče vse ljudi med 21 in 60 letom. Zaradi teškega dela so oproščeni od pritrganja v jedi tisti, ki bi svoje delo ne mogli prav storiti, če bi se zadosti ne hranili. Niso pa zato oproščeni od dolžnosti da se vzdržijo mesa.

Vzdržnosti od mesa so oproščeni samo bolniki, tisti ljudje, ki se pameti ne zavedajo in tisti, kateri morajo uživati, kar jim drugi dajo.

Naj ne bo nobene hiše, kjer bi se v postnih petkih uživalo meso! Saj znajo naše gospodinjice napraviti sto drugih dobrih jedi. Ne bodite torej moški zahtevani z mesom!

Birma in Prvo sv. Obhajilo. Prijavite svoje otroke. Birma bo 4. maja. Prvo sv. Obhajilo pa 20. aprila. Oboje bo na Paternalu.

Iladnik Janez

Krojačnica

Izdajujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerne.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

AYACUCHO 975, U. T. 41-9718
Buenos Aires

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILLOVIC
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Caričin ljubljene

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 215

Bilo je jasno: Triboulin je pobegnil.

Zakaj?

Na to vprašanje ni bilo težko odgovoriti. Bal se je, da ga bodo zaprli, — brez ozira na to, če je odsek glavo živi ali mrtvi deklici. — Vedel je, da ga čaka težka kazen.

Načelnik je takoj obvestil policijo, ki je še tisto noč zasedla vsa mestna vrata, da ne bi mogel čarodejnik pobegniti.

Toda niso ga dobili v roke. Francoski čarodejnik je izginil, kakor da ga je zemlja pogoltnila.

Načelnik je divjal. Dal je preiskati vse mestne hiše, vsako poslopje, toda za Triboulinom ni bilo sledu. Nihče ni o njem ničesar vedel, nihče ga ni opazil, ko je pobegnil, če tudi je bilo tisto noč na ulicah mnogo ljudi.

Cela zadeva je bila izredno zagonetna. Načelnik in general je nista mogla razjasniti, čeprav sta dolgo o njej premišljevala in čeprav je še leta in leta nista mogla pozabiti.

Morda bi jima pa menihi lahko dali pojasnilo?

Njih ni nihče vprašal! Nihče jih ni vprašal, če se morda ne nahaja med njimi Triboulin, preoblečen v meniha, kjer je lahko mirno živel, medtem ko so ga z mrzlično napestjo iskali po mestu.

164. POGlavJE

Zidarjevo priznanje

Medtem pa je ležal doktor Viljem Stein težko bolan v svoji postelji.

Nahajal se je v življenski nevarnosti. Brez dvoma bi umrl, če ga ne bi vojaški zdravnik in major Turpiz požrtvovalno zdravila in negovala.

Minili pa so štirje tedni, predno je zopet mogel bistro misliti. In zopet so minili štirje tedni, predno je smel prvič zapustiti svojo posteljo.

Ko je odprl svoje oči, je bilo njegovo prvo vprašanje: — Kje je Rosvita?

Turpiz in zdravnik se spogledata. Viljem tiho vpraša:

— Ali ni morda med mojo boleznijo prišla sem neka mlada dama in vprašala po meni?

Še predno pa sta mu mogla na to vprašanje odgovoriti, on zakriči:

— Oh, Bog, Bog, — ona je vendar mrtva, — videl sem njeno odsekano glavo! Oh, prijatelj, dovolita mi, da jo še enkrat vidim! — Če je že ne morem objeti, mi dovolita, da vsaj še enkrat vidim njeno blede, mrtvo obličje! — Izpolnita mi lahko prošnjo, če nočeta, da zblaznim od bolečine!

Zdravnik je smatral za najboljšje, da mu izpolni prošnjo.

Poslal je na svoje stanovanje po veliko stekleno omaro, v kateri se je nahajala Rosvitina glava v špiritu.

Od tega trenutka naprej je morala njena glava ostati poleg Viljemove postelje.

Viljem je prosil, da mu prijatelja pripovedujeta o čarodejniku, ki je odsekala njeno glavo. Če tudi ni vedel, ako je bila deklica na odrú Rosvita, ni dvomil o tem, da je bila glava njena.

Po dolgem premišljevanju je našel pojasnilo.

Bilo je jasno, da ga je predstojnica prevarila. Njega je spravila iz Rusije, ker mu je obljubila, da bo prišla Rosvita za njim. Ona pa jo je dala umoriti in da izvrši svojo obljubo, mu je poslala njeno glavo. Čarodejnik je bil brez dvoma njen plačani sluga.

Sedaj je še le razumel njene čudne besede, ki mu jih je dejala.

— Poljubljali boste lahko njena usta, — čez tri dni boste videli Rosvitino obličje, — lahko boste privili Rosvitino glavo na svoja prsa.

Viljem je medtem že toliko okreval, da je sklenil odpotovati v Moskvo.

Ko je sporočil svoj namen svojima prijateljima, sta mu molče stisnila roko.

Vprašal ju je za svet, kako naj pokliče predstojnico, na odgovornost.

Zdravnik mu je svetoval, naj tega ne stori.

— V Rusiji ne boste dobili svoje pravice, — reče on. — V borbi s predstojnico boste vi podlegli. Samostani uživajo v Rusiji posebno zaščito!

Svetovati vam morem le to: vrnite se v Berlin, posvetite se svojim študijam in v svojem zdravniškemu poklicu! Glejte, da vse to pozabite!

Viljem stisne zdravnikovo roko, objame svojega prijatelja Turpiza in še istega dne odpotuje.

Omaro z Rosvitino glavo je odnesel s seboj, — za nobeno ceno na svetu se ne bi ločil od glave svoje ljubljene Rosvite!

— — — — —

Od takrat je minilo pet let.

Doktor Stein je živel v svojem rojstnem kraju. Poslušal je zdravnikov nasvet in se posvetil le svojemu zdravniškemu poklicu.

V Berlinu je slovel kot dober zdravnik in si je z nekaterimi dobro uspelimi operacijami pridobil dober glas.

Vabili so ga v družbe. Toda Stein se je nerad odzival tem vabilom. Ljudje si niso mogli razložiti, zakaj postaja ta mladi zdravnik že ob enajstih ponoči raztresen, ob pol dvanajstih nemiren, ob dvanajstih pa naravnost razburjen.

Bili so prepričani, da je tu neka žena vmes!

Ni dvam, da mladi zdravnik ni mogel dočakati trenutka, ko se bo z njo sestal.

— Toda kdo je ta srečna oseba? — so se spraševale dame.

— Ali je pripadala višji družbi? — so se spraševale, — ali se je doktor Stein zaljubil v kako revno deklico?

Oh, če bi slutile!

O polnoči je sedel v svoji delovni sobi in je s tresočo roko odstranil prt s steklene omarice. Gledal je nekoč prekrasno dekliško glavo, ki je bila blede, žalostna. Njene steklene oči so ga opominjale na minljivost vsega, kar živi, na minljivost mladosti in lepote.

Če ne bi bilo na oknih njegove sobe težkih zaves, bi lahko sosedje slišali, da mladi zdravnik ihti in da neprestano izgovarja ime Rosvita.

Ko je odbila ura na sosednji cerkvi eno, je Viljem polagoma vstal, zopet pokril omarico s črnim prtom in jo postavil na staro mesto.

Nato se je vrgel na svojo posteljo. Spanje mu je prineslo pokoja. Cele noči pa so ga mučile težke sanje.

Te težke noči in naporno dnevno delo so kmalu uničile mladeniču njegovo zdravje. Čutil se je bolanega. Nekega dne je vprašal nekega starega zdravnika za svet.

— Dragi kolega — mu reče zdravnik — vi sami dobro veste, da nas ne pustijo živci na miru, če se siloma iztrgamo iz svoje okolice, potujete po tujih državah, ne delajte, temveč uživajte.

Ze naslednjega dne je Viljem odpotoval.

Kam je potoval?

Njegov cilj ni bila Italija, kakor mu je svetoval stari zdravnik. Ni odpotoval na topli jug, kjer ga je pričakovala zelena pomlad, temveč je odšel na hladni sever, — vrnil se je v Rusijo.

Zdelo se mu je, da ga nekaj vleče z magnetično močjo v Moskvo.

Vedel je, da svoje ljubljene ne bo več tam našel. Vedel je, da je mrtva in da je njena glava pri njemu. Toda vseeno je hotel odpotovati v Moskvo, kjer je bil prvič videl, kjer je prečeval najsmrečnejše trenutke svojega življenja.

Ta misel se je vsadila v njegovo srce.

Podal se je tja, kjer je stala nekoč gobavčeva kolibica.

Še vedno se je nahajala na starem mestu, je pa že skoraj popolnoma strohnela. Nihče ni v njej stanoval, četudi jo je lastnik ponujal skoraj zastoj v najem. Toda kdo bi hotel živeti v kolibi, v kateri je nekoč ležal gobavec?

Viljem kupi kolibico, jo da porušiti in zgradi na istem prostoru zase vilo.

Sedaj je sam vodil zidanje, ker je sklenil, da bo živel v vili do svoje smrti.

Z graditeljem je napravil pogodbo in ta mu je dal dovolj ljudi na razpolago.

Tako se je polagoma dvigala hiša na onem prostoru, kjer je nekoč stala kolibica.

Viljem je navadno prihajal na stavbišče, kjer je ostal cel dan, od jutra do mraka in nadziral delo.

Bilo je nekega večera, ko je Viljem naenkrat slišal krik in nato zamolkli udarec.

— Za božjo voljo, najbrž se je zgodila kaka nesreča! — vzklikne graditelj in odhiti z Viljemom na ono mesto, odkoder se je razlegel krik.

Ko sta dosjela tja, sta zagledala na tleh zidarja, ki je padel s strehe in zdelo se je, da ni težko ranjen. Glava mu je bila oblita s krvjo. Toda Viljem je takoj spoznal, da ima ponesrečenec nedvomno tudi notranje poškodbe in zato se je bal za njegovo življenje.

— Za božjo voljo, kako se je zgodila nesreča? — vpraša graditelj svoje ljudi. — Kdo je ta človek, ne poznam ga!

— Gospod graditelj, — reče najstarejši pomočnik in stopi pred golavca. Vedeti namreč morate, da je ta človek neprestano prihajal spraspodarja: — da bi še noč dokončali delo, sem najel zjutraj tega de-

BASEN O KRIVIH NOGAH

Tisto leto je bila huda zima. Veje so se lomile pod težko snežno odejo in sapa je zmrzovala ljudem pred nosom. Posebno hudo so tisto zimo trpele živali.

Sredi nekega gozda so si marljive mravlje postavile mravljišče, da bi imele pozimi topel domek. Nekega dne je do tega mravljišča prišel jež, ki je bil od mraza že ves trd. Potrkal je na vrata mravljišča, da bi si izprosil prenočišče.

Iz mravljišča se je oglasil droben glas:

"Kdo je zunaj?"

"Jaz, boter jež", je odgovoril jež.

"Ves sem že premražen. Bodite tako dobre, ljube mravlje in dovolite mi, da prenočim pri vas. Niti pedi ne morem več dalje. Obnemogel bom in obležal v snegu."

Mravlji igličasti gost ni bil nič kaj všeč. Rekla je:

"Kako bi mogel prenočiti pod našo streho, ko si pa tak velikan? Pa še ves si z iglami pokrit. Nabodel bi nas nanje kot ribe na trnek. Pojdi dalje, pojdi, dobil boš prenočišče drugod!"

Jež pa se ni dal tako zlahka odgnati. Znova je začel na žive in mrtve prositi:

"Za božjo voljo vas prosim, ljube mravlje, vzemite me pod streho, drugače bom zmrznil kar na pragu. Prav nobene nadleže vam ne bom delal. Pohlevno se bom stisnil v kot in bom tam čepel tako tiho, kakor da me ne bi bilo."

Dobrosrčni mravlji se je revež zasmilil. Rekla je:

"Saj bi ti prav rada odprla vrata in te sprejela, a brez dovoljenja ne smem. Majčkeno potrpi, da povprašam svoje tovarišice."

To rekoč, je mravlja spet zaprla linivo vratih in odšla nekam v notranjščino. Pa je bila kmalu nazaj. Odprla je vrata in zaklicala ježu:

"Kar vstopi in bodi nam dobrodošel!"

Jež se je ves zadovoljen skobacal noter in zlezel pod peč. A komaj je bil tam, že je spet nekdo potrkal na vrata.

Mravlja vratarica je odprla lino in vprašala:

"Kdo je zunaj?"

Pred mravljiščem je stala botra lisica, vsa prezeblja in lačna. Milo je zaprosila:

"Vzemite me pod streho, dobre mravlje! Od mraza bom poginila, ali pa me raztrga psi, ki so mi za petami, če se me ne usmilite."

Mravlja vratarica je odgovorila:

"Imamo že enega gosta pod streho, za dva pa nimamo prostora. Pojdi dalje, pojdi, prenočišče boš našla drugod."

Lisici pa še na misel ni prišlo, da bi hodila dalje. Znova je začela prigovarjati in prositi:

"Odprite mi, odprite! Prav nikomur ne bom v nadlego. Ponižno se bom stisnila za zapeček in ne bom dala od sebe glasu."

Dobrosrčni mravlji se je lisica smilila. Malo je premišljevala, kaj bi in kako, potem pa je rekla:

"Kar na svojo pest ti ne smem odpreti vrat. Počakaj, povprašam svoje tovarišice."

To rekoč, je lino v vratih spet zaprla in izginila nekam v notranjščino. Pa je bila kmalu nazaj. Odprla je vrata in povabila lisico:

"Kar vstopi in bodi nam dobrodošla!"

Botra lisica si tega ni pustila dvakrat reči. Ročno je smuknila v mravljišče in se splazila za zapeček. A glej, komaj je bila dobro tam, že je spet nekdo potrkal na vrata.

Mravlja vratarica je pokukala skozi lino in neevoljno vprašala:

"Kdo nas spet nadleguje?"

Pred vrati je stal stric muren. Tožeče je zaklical:

"Odprite mi, dobre mravlje, odprite! Strašna nesreča se mi je pripetila: brezsrčni krt mi je zasul domek pod zemljo in zdaj sem brez strehe, brez hrane, brez vsega. Umreti bom moral, če mi ne odprete!"

Mravlja vratarica je odgovorila:

"Imamo že dva gosta pod streho, za tri pa nimamo prostora. Hodi dalje, hodi, boš že našel prenočišče."

Boter Muren pa je kar prosil in

Mladinski kotiček

prosil.

"Usmilite se me, ne odganjajte me od praga! Lej, tako majhen sem, stisnil se bom v najtemnejši kot in še godel vam bom za zabavo in kratak čas."

Dobrosrčni mravlji se je zasmilil in odšla je vprašat tovarišice. Vrnila se je takoj, odprla vrata in povabila murna:

"Kar vstopi in bodi nam dobrodošel!"

Muren je hitro smuknil v notranjščino in zlezel na klop pri peči. Ko se je nekoliko ogrel, je začel veselo gosti.

Mravljam je bila murnova pesem na vso moč všeč. Lisico pa je kar navdušila. Hopla! je skočila z zapečka in se začela vrteti po taktu. Med rajanjem pa se je nekajkrat zadela ob ježa in si raztrgala svoj dolgi, košati rep. To jo je tako raztogotilo, da je začela prigovarjati mravljam, naj počnejo ježa čez prag.

Jež je prosil in ternal, vse skupaj mu ni nič pomagalo. Ko se je škar obotavljal, so ga mravlje pograbile in ga s silo odnesle iz mravljišča. Tam so ga pahnile, da se je zakotalil po bregu navzdol.

Lisica je škodoželjno rekla:

"Hvala Bogu, pa smo se ga iznebile!"

Potem se je obrnila k mravljam in predlagala:

"Veste kaj? Tako toplo in lepo nam je in še godca imamo — priredimo pojedino!"

Mravlje so jo presenečeno pogledale.

"Ali se ti blede?" jo je zavrnila ena izmed njih. "Še za vsak dan imamo premalo hrane, pa bi prirejale pojedino! Nak, to pa ne gre."

"Nikar ne skrbite", jih je mirila lisica. "Za dobro jedajoč bom že jaz poskrbela. Poslušajte! Sinoči sem se splazila v grad, da bi pouzmala tolsto putko. Ob tej priliki sem slišala, kako je graščakinja deklirala:

"Marjeta, vse kar smo spekli za nedeljsko gostijo, shrani v shrambo. A

ne povej tega nikomur!" Potuhnila sem se in potrpežljivo čakala, da so vsi odšli spat. Potem sem se splazila v shrambo in kar sem videla tam, se ne da dopovedati. Toliko dobrot še svoj živ dan nisem videla. Vzela sem s seboj samo pečeno gosko, vse drugo pa sem pustila. Če hočete, nočoj prinesem najboljših reži, ki si jih morete misliti."

Mravljam so se ob teh besedah kar sline pocedile. Hitro so poiskale veliko vrečo in jo dale lisici. Lisica si je vrečo oprtala na rame in se splazila v grad. Tiho se je splazila v shrambo in napolnila vrečo z najrazličnejšimi dobrotami. Srečno jo je prinesla nazaj v mravljišče. Potem je znova odšla v grad in odnesla še tisto, kar je ostalo.

"Botra lisica, kaj pa jaz? Lej, ves dan že godem, grlo imam suho, da komaj požiram, pa mi nisi prinesla niti kapljice vina."

Lisica je na te besede stekla v grad še po vino. Prinesla ga je zvrhano pletenko.

In so jedli in pili in se veselili tako dolgo, da so vsi skupaj postali pijani: muren, lisica in mravlje. Lisica se je tako divje vrtela po mravljišču, da je ves čas stopala mravljam po nogah. Pri tem jim je tako pohabila noge, da imajo še danes krive in šepajo nanje.

SKOZI GORO

Nemara ste kdaj slišali zgodbo o učenčku, ki je dobil v šoli nalogo z naslovom: "Misli ob znožju gore". Menda si z njo ni prisluzil dobrega reda, zakaj ko je hotel učitelja pregledati nalogo, je bilo v zvezku samo zapisano: "Oh, da sem zgoraj!"

Podobne misli so gotovo obhajale mnoge izmed potnikov, ki so morali v davno minulih časih tvegati naporno vožnjo čez Sv. Gothard, če so hoteli priti iz srednje Evrope v Italijo, deželo sladkega grozdja. Ko so zgradili cesto čez prelaz, si lahko s pošto kočijo prevozil pot od Lucerna v Švici do Milana v Italiji v 27 urah. V poštni voz, ki je opravljal to pot,

je bilo vpreženih 5 močnih konj. To najbrže ni bila počasna vožnja, in potniki so se na mnogoštevilnih cestnih ovinkih gotovo čvrsto oprijemali sedežev.

Toda razvoj se ob tem ni ustavil, in dandanašnji traja ista pot v udobnem železniškem vozu komaj 6 ur. Le malokateri potnik pač misli na to, kako silnih naporov je bilo treba, da si lahko privoščijo to vožnjo; večina se jih zadovolji s tem, da zabavljajo, ker morajo celih 20 minut drdržati skozi 15 km dolg, temen predor.

Drzni in odločni so bili možje, ki so leta 1872 začeli graditi ta predor. Z dletom in kladivom so se delavci lotili kamenitega velikana. Toda zgolj z močjo človeških rok niso prodrli na dan niti meter daleč v goro. Na ta način bi bilo trajalo 70 let, preden bi bil predor dogotovljen. Kmalu so pripeljali vrtnalne stroje, in dinamit je trgal gori velike kose iz skalnega osrčja. Zdaj je šlo že hitreje: graditelji so se vsak dan po 7 metrov globoko zarivali v skalovje. Dve veliki skupini delavcev sta se lotili dela vsaka na svoji strani Sv. Gotharda; inženjerje je le skrbelo, ali se jima bo posrečilo, da globoko v notranjščini gore zadejeta druga ob drugo?

Ali kameniti orjak se ni dal kar tako podjarmiti in je zastavil v obrambo vse svoje prirodne moči. Podzemeljski izviroki so bruhali v rov ter povzročali hude nesreče. Ceste plasti kamenja so se rušile in pokopavale ljudi pod seboj. Vsega skupaj je pri tem velikanskem delu 310 ljudi izgubilo življenje, 900 pa jih je bilo ranjenih. Le najbolj krepki možje so mogli prenašati napore tega velikega dela. Kolikor dalje so prodirali v goro, toliko toplejši in slabši je postajal zrak, in boleznijo se neusmiljeno kosile med delavstvom.

Zaman pa veliko podjetje ni bilo. Po skoraj osemletnem delu sta se nazadnje delovni moštvi tako približali drugo drugemu, da sta se mogli sporazumeti med seboj. Po zadnji razstrelbi so delavci planili naprej in pozdravili tovariše z nasprotni strani. Računi inženjerjev so bili pravilni.

ševat, če ne bi mogel tu dobiti dela.

— Zdelo se mi je, da se mu slabo godi. Njegova obleka je bila raztrgana in zdelo se mi je, da je tudi gladov. Večkrat smo mu dali hrane, danes pa sem mu dejal:

— Sedaj lahko delaš, če hočeš! Ali imaš dovolj moči, da boš nosil po lestvah posodo z apnom?

— Bom, — odvrne on. — Nisem sicer izučen zidar, toda že večkrat sem pomagal pri zidanju. — Živim zelo slabo, nimam nobenega zaslužka in verjamite mi, da nisem že dva dni ničesar jedel!

— Tu imaš dvajset kopejk, — sem mu dejal. — Najej se, nato pa se vrni, da se lotiš dela.

On se je vrnil in začel delati. Delal je zelo dobro in marljivo.

— Kako to, da je padel s strehe? — vpraša graditelj.

— To je čudna stvar, — odvrne zidar, — vedno se mi je zdelo, da v njegovi glavi ni nekaj v redu.

Delal sem ravno na oknu drugega nadstropja in sem videl, da se tujec vzpenja po lestvi s posodo apna v rokah. Naenkrat pa sem videl, da je obstal in močno prebledel.

— Vzami mu posodo iz rok! — sem zaklical nekemu delavcu, ker sem mislil, da je postal zidarju slabo.

— Tujec pa razprostre roke in zakriči s strašnim glasom:

— Pošast — pošast, — živa zaidana!

Jedva je izgovoril te skrivnostne besede, se opoteče in strmoglavi v globino. Mislim sem, da bo mrtev, toda ni se mu hudega zgodilo!

— Motite se, prijatelj, — mu reče Viljem, — poskrbite, da bodo odnesli ponesrečenca v hišo, kjer ga bom točno preiskal in potem bomo še-le videli, kako in kje se je poškodoval.

Razume se, da je ta nesreča povzročila med delavci neugoden vtis, tako da je bil graditelj prisiljen pre-

kiniti delo za pol ure.

Doktor Stein se napoti polagoma v hišo, kamor so odnesli ponesrečenega delavca.

Doslej ga ni še niti natančno pogledal. Ko pa je stopil k njegovemu preprostemu ležišču, se zdrzne.

— Kje je tega človeka že videl?

Toda njegov spomin ga je zapustil samo za hip.

— Gobavec! — vzklikne on. — To je on! — Oh, Bog, kako svidenje!

To je vendar isti človek, ki je ležal nekoč na tem mestu tako težko bolan!

Takrat mu je Rosvita stregla, jaz pa sem mu rešil življenje in mu vrnil zdravje.

Viljem Stein ga preišče in takoj dožene, da ima zlomljeno hrbtenico. Nesrečen je ležal kakor mrtič pred njim. Viljem pošlje takoj v mesto po zdravnika, ki jih je potreboval. Nato se obrne k bolniku, za katerega ni bilo več nobene rešitve.

Minilo je četrto ure, ranjenec odpre oči, zastoka in skuša vstati.

— Ali čutite bolečine, prijatelj?

— vpraša Viljem.

— Bolečine? — vpraša ponesrečenec, — sploh ne čutim več, da imam še telo, — vem, da moram umreti, — to pa je težko, — vsaj meni je težko.

Viljem mu odgovori, toda ne izprečičanja, temveč samo, da ga potolaži.

— Prijatelj, še vedno je upanje. Še vedno lahko okrevate, — jaz sem zdravnik in bom vse storil, da zopet ozdravite.

— Vi ste zdravnik? — vzklikne človek, ki ga je cela Moskva imenovala gobavec, — ah, — naj vas vidim! — Da, — da, — vi ste to, — sedaj vas poznam, vi ste moj rešitelj, vi ste — doktor Viljem Stein!

— Niste me torej pozabili, prijatelj?

— Kako naj bi vas pozabil — svojega dobrotnika!

— Jaz sem bil še le v drugi vrsti vaš dobrotnik, — ali se še spominjate, — v njegovih očeh so se zrealile solze, — ali se spominjate redovnice, — ali se še spominjate njenega imena?

— Rosvita! — zastoka ranjenec.

— Da, Rosvita! — vzklikne ginjeno mladi zdravnik. — Sestra se je imenovala Rosvita!

Jedva je zdravnik omenil sestrično ime, stisne gobavec zobe, obraz se mu spači in če tudi je trpel hude bolečine, — dvigne glavo in iztegne roke, kakor da se hoče obraniti nevidnega sovražnika.

— Doktor, — vzklikne on čez nekoliko minut, — moj zadnji čas se bliža, — doktor, — poslušajte me!

— Kaj želite, nesrečen?

— Doktor, povejte mi resnico, — ali moram umreti?

Viljem je molčal.

— Za vruga, govorite, doktor — vzklikne bolnik, — jaz sem vendar mož — in bom lahko prenesel resnico! Ali nisem že stokrat gledal smrti v obraz? In tudi takrat, ko sem bil bolan. Če ne bi bilo vas in sestre Rosvite, ki mi je stregla, bi že takrat umrl.

— Toda vi ne veste, zakaj vas vprašam, da mi poveste, če bom umrl, — ko mi boste rekli resnico, vam bom nekaj povedal!

Viljem je mislil, da je najboljšje, če mu pove resnico. — Najbrž bi rad še uredil kako zadevo, ki mu teži dušo.

Po kratkem obotavljanju odvrne polglasno:

— Kako se imenujete?

— Arnold Svenborn.

— Vi niste Rus?

— Nisem, gospod, rojen sem na Švedskem. Živel pa sem že od svojih otroških let tukaj in ko umrem, želim, da ležijo moje kosti v ruski zemlji.

— Poslušajte, prijatelj, Bog vas lahko reši, ker njemu ni ničesar ne-

mogočega. Toda človeško znanje ne more za vas ničesar več storiti.

— Kako dolgo bom še živel? — vpraša ponesrečenec.

— Morda še eno uro, — morda tudi manj.

Bolnik je molčal. Usta so mu trepatala in on dvigne svojo glavo.

— Naprej, — vzklikne on, — naprej, Arnold Svenborn, — izpovej se sedaj! — S tem grehom ne smeš s tega sveta! — Svoje skrivnosti ne smeš vzeti s seboj.

— Doktor, — nadaljuje on mirneje, — prepozno je, da bi poklical duhovnika, ki bi se mu lahko izpovedal. — Bodite vi moj spovednik, — bodite tako dobri in se sklonite k meni, — govor me utruja, — čutim, da me že zapuščajo moči.

Zdravnik izpolni njegovo prošnjo in se sklene.

— Ali ste storili kak zločin? — vpraša on.

— Zločin? — Jaz? — Hm, ne vem prav za prav. — Povejte mi, dragi doktor, — če človek nekaj stori, česar si ni sam izmislil, kar pa je na vsak način grdo in zločinsko, vendar pa stori to radi denarja, — kaj je potem on?

— Potem je sokrivec zločina, — odvrne zdravnik.

— Popolnoma pravilno, — to sem bil, gospod doktor! Morda bom lahko še kaj pomagal, da rešite nesrečnico, ko vam bom vse priznal, — morda pa bo že prepozno. — Oh, zraka, — doktor, dajte mi zraka, — zadušil se bom!

Čez nekoliko minut je ponesrečenec zopet lahko nadaljeval:

— Ali se še spominjate, doktor, ko ste mi nekega dne dejali:

— Prijatelj, sedaj greste lahko zopet med ljudi. Ljudem se ni treba več bati vaše osebe. Popolnoma ste zdravi. — Iz žepa ste vzeli svojo denarnico in ste mi dali nekaj denarja.

Zahvalil sem se vam in odšel svoj pot.

— Iskal sem dela, toda ljudje so se me povsod bali. Komaj sem se kje pojavil, so se ljudje razkropili in klicali:

— Gobavec je tu!

Okna in vrata so mi pred nosom zapirali in vse moje zatrjevanje, da sem popolnoma zdrav ni nič pomagalo.

Gladovale sem, obup se me je lotil in nisem vedel, kaj naj storim.

Neko jutro sem se podal v malo kapelico poleg samsotana. Ta kapelica se imenuje "beraška kapelica", ker so njeni obiskovalci res sami berači. Pokleknil sem v kot in se bridko zjokal.

Nenadoma pa sem začutil, da mi je nekdo položil roko na ramo in jaz sem zaslišal:

— Zakaj se jočete.

Ko sem se obrnil, sem zagledal ognjeno ženo, ki si je potegnila svojo kapuco globoko na obraz, tako da nisem mogel videti v obraz.

165. POGlavJE

Živa zazidana

— Zakaj se jočete? — me ona ponovno vpraša. — Ali ste v taki bedi, da ne morete brez solz moliti?

— Gospa, — sem odvrnil — takrat še namreč nisem vedel, da je redovnica, — ker ste že tako prijazni in me vprašate za mojo usodo, vam bom priznal, da sem se sklenil ubiti.

— Oh, ali ste tako obupani?

— Obupan sem, gospa! Nimam hrane, nimam prenočišča ne morem dobiti nobenega dela, kajti vedite, da vsi ljudje bežijo pred menoj!

— To hudo, — odvrne ona. — Povejte mi pa, kaj ste? Kaj ste po pokličen?

— Bil sem nekoč mornar, — odvrnem. Drugače pa sem izučen zidar.

— Potem se razumete v zidarska dela?

— Seveda, gospa!

(Dalje prihodnjič)